

འབྲུག་གི་བཙན་འཐུའི་ཚུད་རྒྱལ་སེལ་ཐབས་བཅའ་ཡིག་
དག་སྒྲིག་སྒྲིག་གཞི་ ༢༠༡༥ ཅན་མ།

**Election Dispute Settlement Rules and Regulations
of the Kingdom of Bhutan, 2015**

དཀར་ཆག།

༡.	མཚན་བསྐྱུས་ ཁྱབ་ཚད་ སྦྱར་འཇུག་དེལས་འགོ་བཅུགས།	༣
༢.	ངེས་ཚིག།	༣
༣.	ཁྲིམས་འདུན་དབང་ཁྱབ་བཀག་དམ།	༤
༤.	བཅག་འཐུའི་ཚུད་རྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་ལྷགས།	༥
༥.	བཅག་འཐུའི་ཚུད་རྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ།	༥
༦.	བཅག་འཐུའི་ཚུད་རྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གི་བཀོད་སྤྲོད་སྤྲོད་སྤྲོད།	༥
༧.	བཅག་འཐུའི་ཚུད་རྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གི་བྱ་སྤྲོད་སྤྲོད།	༧
༨.	བཅག་འཐུའི་ཚུད་རྟོགས་སེལ་ཐབས་སྡེ་གི་དབང་ཚད།	༧
༩.	བཅག་འཐུའི་ཚུད་རྟོགས་བཤད།	༨
༡༠.	ཚུགས་བཤད་ཀྱི་བཀོད་དང་བརྟག་ཞིབ།	༩
༡༡.	དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་།	༡༡
༡༢.	དབྱེ་ཞིབ།	༡༢
༡༣.	དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྤྲོད་སྤྲོད།	༡༣
༡༤.	སྟན་གསལ་ལུ་བད་འཕྲིན།	༡༣
༡༥.	ངོ་ཚབ་ཚུའི་ལུ་དང་ཐོབ་དབང།	༡༥
༡༦.	སྟན་གསལ།	༡༦
༡༧.	རྩོད་ཁག་གནས་ཚད་ཀྱི་དབང་འཕྲིན།	༡༧

Table of Contents

1.	Short Title, Extent, Application and Commencement	3
2.	Definition	3
3.	Jurisdiction of Courts Barred	4
4.	Election Dispute Settlement System	5
5.	Election Dispute Settlement Body	5
6.	Composition of the Election Dispute Settlement Bodies	5
7.	Function of the Election Dispute Settlement Bodies	7
8.	Powers of the Election Dispute Settlement Bodies	7
9.	Election Complaints	8
10.	Registration of Complaint & Scrutiny	9
11.	Investigation Committee	11
12.	Investigation	12
13.	Powers and Functions of an Investigation Committee	13
14.	Notice for Hearing	13
15.	Rights and Duties	15
16.	Hearing	16
17.	Authority at Dzongkhag	17

༡༤.	ས་གནས་གཞུང་གི་འགོ་བཤེད།	༡༤
༡༥.	གྲོས་ཚད།	༡༤
༢༠.	ཚོད་ཚྭ་གས་ཀྱི་བཅུད་དོན་གྲོས་ཚད།	༢༠
༢༡.	མཐོ་གཏུགས།	༢༠
༢༢.	གྲོས་ཚད།	༢༡
༢༣.	བསྟར་སྒྲིབ།	༢༢
༢༤.	བཀའ་ཁྱུ་ལུ་སྒྲུང་མེད།	༢༣
༢༥.	གྲོས་ཚད་བྱིན་ནི་ལུ་མཐའ་མཐུག་གི་ཉིམ།	༢༣
༢༦.	བཅག་འཐུའི་ཚོད་ཚྭ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ཙུ་གྲོལ།	༢༤
༢༧.	ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་།	༢༤
༢༨.	གཞུང་གི་ལས་སྡེ་རྒྱ་ལས་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་བདེན་ཁུངས་ཐོབ་པ།	༢༥
༢༩.	ཉེས་ཆད།	༢༥
༣༠.	བཅག་འཐུའི་བཤེར་ཡིག།	༢༧
༣༡.	ཀུན་སྒྲིབ་རྣམ་གཞག།	༢༤
༣༢.	བཅག་འཐུའི་དུས་ཡུན་མིན་སྐབས་ཀྱི་ཉེགས་བཤད་དང་བཤེར་ཡིག།	༢༤
༣༣.	ལས་སྡེ་དང་བཀོད་བྱུང་སྒྲིབ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཚན།	༢༥
༣༤.	གོ་དོན་འགྲེལ་བཤད་དང་འཕྲི་སྒྲིབ་དབང་འཛིན།	༢༥

18.	Local Government Leaders	18
19.	Decision	18
20.	Summary Decision of the Case	20
21.	Appeal.	20
22.	Decision	21
23.	Execution	22
24.	Contempt of Orders.....	23
25.	Last Day of Giving Decisions	23
26.	Dissolution of Election Dispute Settlement Bodies.	24
27.	Local Government.....	24
28.	Investigation Findings from Government Agencies	25
29.	Penalties	25
30.	Election Petition.....	27
31.	Code of Conduct	28
32.	Complaints and Petitions during Non-Election Period	28
33.	Power of the Commission.	29
34.	Authority of Interpretation and Amendment.....	29

འབྲུག་གི་བཅག་འཐུའི་ཚུད་རྒྱུགས་སེལ་ཐབས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་ ༢༠༡༥ ཅན་མ།

འབྲུག་གི་བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༤ ཅན་མ་དང་འབྲེལ་ བཅག་འཐུའི་ཚུད་བཞེར་དང་འབྲེལ་གཞི་དང་
འགེལ་ཚུ་ འཛོན་ཚད་དང་དོན་སྤྱིན་ཅན་ དེལས་རྣམ་དག་དང་དྲངས་གསལ་ལྟན་པའི་ཚུད་བཞེར་ལམ་ལུགས་ཅིག་
གི་ཐོ་ བཅག་འཐུའི་ཚུད་རྒྱུགས་སེལ་ཐབས་ལུ་ འབྲུག་གི་བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ འབྲུག་གི་བཅག་འཐུའི་
ཚུག་རྒྱུགས་སེལ་ཐབས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་ ༢༠༡༥ ཅན་མ་འདི་ ཆ་འཛོག་དང་ཁྲབ་སྤེལ་གྱུ་བཞིན།

༡. མཚན་བསྟུས་ ཁྲབ་ཚད་ སྦྱར་འཇུག་དེལས་འགོ་བཙུགས།

༡.༡. བཅའ་ཡིག་འདི།

༡.༡.༡. འབྲུག་གི་བཅག་འཐུའི་ཚུད་རྒྱུགས་སེལ་ཐབས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་
༢༠༡༥ ཅན་མ་ཟེར་སྟབས་དགོ།

༡.༡.༢. སྦྱོལ་ཚོགས་དང་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་འཐུའི་དོན་ལུ་ བཅག་འཐུའི་དུས་
ལུགས་སྐབས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་གནས་མཐའ་དབུས་མེད་པའི་ནང་ཁྲབ་ནི་ཨིན།

༡.༡.༣. སྦྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ སྦྱི་ཟླ་ ༦ པའི་སྦྱི་ཚེས་ ༢༤ ལས་ རང་ལུགས་གནས་ལོ་ཤིང་
མོ་ལུག་ལོ་ ཟླ་ ༥ པའི་ཚེས་ ༤ ལས་ ཁྲབ་དབང་གི་ཆ་གནས་གྱུ་བཞིན།

༢. དེས་ཚིག།

༢.༡. བཅའ་ཡིག་འདི་ནང་ གོ་དོན་ལོགས་སུ་ལེན་དགོཔ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་

༢.༡.༡. “ལས་སྡེ་” ཟེར་མི་འདི་ བཅགས་འཐུའི་ཚུད་རྒྱུགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་
ཡང་ན་ རྫོང་ཁབ་བཅག་འཐུའི་ཚུད་རྒྱུགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་གོ།

༢.༡.༢. “ལྷན་ཚོགས་” ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་རྩ་ཚན་ ༢༤ དང་
འབྲེལ་གཞི་བཙུགས་ཡོད་པའི་ འབྲུག་གི་བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་གོ།

Election Dispute Settlement Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan, 2015

In keeping with the Election Act of the Kingdom of Bhutan, 2008, to have an efficient, effective, fair and transparent system to adjudicate election related offences and to facilitate settlement of election disputes, the Election Commission of Bhutan hereby adopts and promulgates the *Election Dispute Settlement Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan, 2015*.

1. Short Title, Extent, Application and Commencement

1.1 These Rules shall:

1.1.1 Be called the *Election Dispute Settlement Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan, 2015*.

1.1.2 Extend to the whole of the Kingdom of Bhutan during the election period for election to Parliament and the Local Government.

1.1.3 Come into force with effect from 24th of June 2015 corresponding to the 8th Day of 5th Month of the Wood Female Sheep Year of the Bhutanese Calendar.

2. Definition

2.1 In these Rules, unless the context otherwise requires:

2.1.1 “Body” means the Central Election Dispute Settlement Body or the Dzongkhag Election Dispute Settlement Body;

2.1.2 “Commission” means the Election Commission of Bhutan formed in accordance with the Article 24 of the Constitution of the Kingdom of Bhutan;

- 2.7.3. “བཅག་འཕྱི་དུས་ཡུན་” ཟེར་མི་འདི་ བན་འཕྱིན་སྒྲེལ་བའི་ཉིམ་ལས་འགོ་
བཅུགས་ གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱགས་འབད་དེ་མཚུག་བསྐྱ་བའི་དུས་
ཡུན་ལུ་གོ།
- 2.7.4. “བཅག་འཕྱི་དུས་ཡུན་མིན་པ་” ཟེར་མི་འདི་ གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་གསལ་
བསྐྱགས་འབད་དེ་མཚུག་བསྐྱ་ཞེན་ལས་ རྒྱལ་མའི་བཅག་འཕྱི་གི་བན་
འཕྱིན་མ་སྒྲེལ་ཚན་གྱི་དུས་ཡུན་ལུ་གོ།
- 2.7.5. “བཞེར་ཡིག་དུས་ཡུན་” ཟེར་མི་འདི་ འདེམས་ཁོངས་ནང་ གྲུབ་འབྲས་གསལ་
བསྐྱགས་ཀྱི་ཆོས་གྲངས་དེ་ལས་ཕྱི་ཏེ་ དལ་གསོ་མ་ཕྱིས་བའི་ཉིན་གྲངས་བཅུ་
ཐམས་ཀྱི་ནང་འཁོད་ བཅག་འཕྱི་བཞེར་ཡིག་སྐུལ་ཆོག་པའི་དུས་ཡུན་གོ།
- 2.7.6. “ཁྲིམས་འགལ་” ཟེར་མི་འདི་ བཅག་འཕྱི་དུས་ཡུན་སྐབས་ བཅའ་ཡིག་
དང་སྒྲིགས་གཞི་ བཀའ་བྱ་ དེ་ལས་གཞན་བཀག་ཆག་གི་བན་འཕྱིན་ཚུ་
ལས་འགལ་མི་ལུ་གོ་ནི། དང་
- 2.7.7. གཅིག་ཆོག་ལུ་བཀོད་ཡོད་པའི་ཆོག་དོན་ཚུ་ མང་ཆོག་ལུ་དང་ མང་ཆོག་ལུ་
བཀོད་ཡོད་པའི་ཆོག་དོན་ཚུ་གཅིག་ཆོག་ལུ་ཡང་གོ་དགོ།

3. ཁྲིམས་འདུན་དབང་ཁྲབ་བཀག་དཔལ་

- 3.7. ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ བཅག་འཕྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་བཅག་འཕྱི་
བྱ་རིམ་ལུ་ བར་དྲོགས་མེད་པར་གནས་ཐབས་དོན་ལས་ བཅག་འཕྱི་དུས་ཡུན་སྐབས་
ལུ་ བཅག་འཕྱི་ལྷན་ཆོགས་ ཡང་ན་ དེའི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་
གཞི་འདི་དང་བསྐྱུན་ བཅག་འཕྱི་དང་འབྲེལ་བའི་མི་རོག་ཞན་ཅིག་གིས་ ལཱ་རིགས་ཅིག་
གི་དང་ལེན་ ཡང་ན་ གྲོས་ཆོད་གང་རུང་ཅིག་བཏོན་མི་དེ་ལུ་ ཁྲིམས་མཐུན་ཡིན་མིན་གྱི་
འདྲི་ཚུན་འབད་ནིའི་ཁྲབ་དབང་འདི་ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་མེད།

- 2.1.3 “Election Period” means the period beginning on the day of issue of notification and ending with the declaration of results;
- 2.1.4 “Non-election Period” means the period after the declaration of the election result till the notification of the next election;
- 2.1.5 “Petition Period” means the period of ten working days counting from the date of declaration of result in the constituency within which an election petition may be submitted;
- 2.1.6 “Violation” means breach of Rules and Regulations, Orders and any other prohibitory Notifications during the Election Period; and
- 2.1.7 The words importing the singular number shall include the plural number and vice-versa.

3. Jurisdiction of Courts Barred

- 3.1 A Court of Law shall, as per the Election Act, in order to provide an uninterrupted election process in the Kingdom, not have jurisdiction to question the legality of any action taken or of any decision given under these Rules and Regulations, during the Election Period by the Commission or its officers.

༤. བཅག་འཕྱུའི་ཚུད་རྩོགས་སེལ་ཐབས་ལས་ལུགས།

- ༤.༡ བཅག་འཕྱུ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱིས་ བཅག་འཕྱུའི་དུས་ཡུན་སྐབས་ བཅག་འཕྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་
ཉོགས་བཤད་དང་དཀར་སྟག་ལུ་ སྟན་གསལ་དང་སྒྲིག་བཅོས་དོན་ལས་ བཅགས་འཕྱུའི་
ཚུད་རྩོགས་སེལ་ཐབས་ལས་ལུགས་ཅིག་ གཞི་བཅུགས་འབད་དགོ།
- ༤.༢. ལས་ལུགས་དང་བྱ་སྒྲུའི་མི་ལ་འདི་གིས་ བཅགས་འཕྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ་ཚུ་
གི་བདེན་རྒྱུན་འདི་ འཛོན་ཚད་དང་ དོན་སྤྱིན་ཅན་ དེ་ལས་རྣམ་དག་དང་དྲངས་གསལ་
ཐོག་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ནི་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།

༥. བཅག་འཕྱུའི་ཚུད་རྩོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ།

- ༥.༡ བཅག་འཕྱུ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ བཅག་འཕྱུའི་ཚུད་རྩོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་འདི་ གནས་
མི་གཉིས་འབད་ གཞི་བཅུགས་འབད་དགོ།
- ༥.༢. རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གནས་མི་ལས་སྡེ་འདི་ བཅག་འཕྱུའི་དུས་ཡུན་སྐབས་ བཅག་འཕྱུའི་
ཚུད་རྩོགས་ཀྱི་དབྱེ་ཞིབ་དོན་ལུ་ བཅག་འཕྱུའི་ཚུད་རྩོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་སྡེ་
པོས་འཛིན་འབད་དགོ།
- ༥.༣. རྫོང་ཁག་གི་གནས་མི་ལས་སྡེ་འདི་ བཅག་འཕྱུའི་དུས་ཡུན་སྐབས་ བཅག་འཕྱུའི་རྩད་
རྩོགས་ཀྱི་དབྱེ་ཞིབ་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་བཅོད་འཕྱུའི་ཚུད་རྩོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་སྡེ་
པོས་འཛིན་འབད་དགོ།

༦. བཅག་འཕྱུའི་ཚུད་རྩོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གི་བཀོད་སྒྲིགས།

- ༦.༡. བཅག་འཕྱུའི་ཚུད་རྩོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བའི་ནང་ཚུད་དགོཔ་ཚུ་ཡང་
༦.༡.༡. བློ་འཛིན་སྡེ་ བཅག་འཕྱུ་ལྟན་འཛིན་གཅིག་།

4. Election Dispute Settlement System

- 4.1 The Commission shall have in place an Election Dispute Settlement System to hear and redress the complaints and grievances relating to elections during the election period.
- 4.2 The system and the procedures shall facilitate an efficient, effective, fair and transparent adjudication of election related offences.

5. Election Dispute Settlement Body

- 5.1 The Commission shall establish Election Dispute Settlement Bodies at two different levels.
- 5.2 The Body at the national level shall be designated as the Central Election Dispute Settlement Body(CEDSB).
- 5.3 The body at a Dzongkhag shall be designated as the Dzongkhag Election Dispute Settlement Body (DEDSB).

6. Composition of the Election Dispute Settlement Bodies

- 6.1 The CEDSB shall comprise of:
  - 6.1.1 One of the Election Commissioners as Chairperson;

༤.༡.༢. འཇུག་མི་སྤེ་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་རྩུང་ཆེན།

༤.༡.༣. འཇུག་མི་སྤེ་ ཚུད་ཚོགས་ཀྱི་དོན་ལས་ བསྐྱོ་བཞག་ཡོད་པའི་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་/སྤེ་ཆོན་/འགོ་འཛིན་ ཡང་ན་ འགོ་དཔོན། དང་

༤.༡.༤. འཇུག་མི་རྩུང་ཆེན་སྤེ་ ཁྲིམས་དོན་འགོ་དཔོན།

༤.༢. རྫོང་ཁག་བཅག་འཇུག་ཚུད་ཚོགས་སེལ་ཐབས་སྤེ་ནང་ཚུད་དགོས་ཚུ་ཡང་

༤.༢.༡. ཁྲི་འཛིན་སྤེ་ བཅག་འཇུག་འགོ་འབྲེན་གྱི་ཁྱབ།

༤.༢.༢. འཇུག་མི་སྤེ་ རྫོང་རབས་/རྩུང་པ་/སྤེ་ཆོན་གྱི་འགོ་འཛིན་གོང་མ།

༤.༢.༣. འཇུག་མི་སྤེ་ རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་དོན་འགོ་དཔོན།

༤.༢.༤. འཇུག་མི་སྤེ་ འབྲེལ་ཡོད་རྒྱུ་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན།

༤.༢.༥. འཇུག་མི་རྩུང་ཆེན་སྤེ་ རྫོང་ཁག་བཅག་འཇུག་འགོ་དཔོན།

༤.༣. བཅག་འཇུག་ཚུད་ཚོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྤེ་སྤེ་བའི་ བྱ་རིམ་གང་རུང་ཅིག་གི་འཛོགས་
གངས་འདི་ ལས་སྤེ་གི་འཇུག་མི་ཡོངས་བསྐྱོམས་དང་འབྲེལ་དགོ།

༤.༤. རྫོང་ཁག་བཅག་འཇུག་ཚུད་ཚོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྤེ་གི་ བྱ་རིམ་གང་རུང་ཅིག་གི་
འཛོགས་གངས་འདི་ ལྷན་མོས་འཇུག་མི་གསུམ་ཡོད་པ་དགོ།

༤.༥. ལས་སྤེ་གི་སྤྱིར་བཏང་ལཱ་འབད་ཐངས་དང་ འགོ་འབྲེན་གྱི་ལཱ་འགན་འདི་ ཁྲི་འཛིན་ལཱ་
པོག།

༤.༦. ལས་སྤེ་གི་འགོ་འབྲེན་འཛིན་ཚད་དང་ལྷན་པའི་ལཱ་འགན་འདི་ འཇུག་མི་རྩུང་ཆེན་ལཱ་པོག།

- 6.1.2 Secretary of the Commission as Member;
  - 6.1.3 Concerned Head of Department/Division/Officer of the Commission as may be appointed for a case as Member; and
  - 6.1.4 Legal Officer as the Member-Secretary.
- 6.2 ADEDSB shall comprise of:
- 6.2.1 Chief Election Coordinator as the Chairperson;
  - 6.2.2 Dzongrab / Dungpa / Senior Sector Head as Member;
  - 6.2.3 Dzongkhag Legal Office as Member;
  - 6.2.4 Concerned Gewog Administrative Officer as Member; and
  - 6.2.5 Dzongkhag Electoral Officer as the Member-Secretary.
- 6.3 The quorum for any proceeding of the CEDSB shall be the total strength of the Body.
- 6.4 The quorum for any proceeding of the DEDSB shall be at least three members of the Body.
- 6.5 The Chairperson shall be responsible for the overall working and conduct of the Body.
- 6.6 The Member-secretary shall be responsible for efficient conduct of business of the Body.

པ.   བཅག་འཕྱུའི་རྩྭ་རྩྭ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གི་བྱ་སྒྲོ་ཚུ།

པ.༡.   བཅག་འཕྱུའི་རྩྭ་རྩྭ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གི་བྱ་སྒྲོ་ཚུ་ཡང་

པ.༡.༡.   བཅག་འཕྱུའི་དུས་ཡུན་སྐབས་ བཅག་འཕྱུའི་ཉེགས་བཤད་ཚུ་ལེན་ནི།

པ.༡.༢.   བཅག་འཕྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེགས་བཤད་ལུ་ ལ་སྒྲོང་གི་དབྱེ་ཞིབ་དོན་ལས་ ལས་
སྡེ་གིས་འདི་རང་དབང་འོག་ དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་ཅིག་ལ་བཀོད་ཐོག་གཏང་ནི།

པ.༡.༣.   ཚོགས་ཚུང་གི་སྟན་ཞུ་དང་   ཅ་ཕན་གྱི་བདེན་ཁུངས་ཚུ་ལུ་སྟན་གསན་ཐོག་
ཟུ་མཚན་ལྟན་པའི་གོས་ཐག་ཚད་ནི། དང་

པ.༡.༤.   བཅག་འཕྱུའི་འདོད་པོན་ཚུ་གིས་ དུས་དང་དུས་ཚོད་ལུ་ བཅག་འཕྱུའི་རྩྭ་
རྩྭ་གས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཚུ་གི་འདི་བསྟན་སྐབས་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་
ལ་བཀོད་བྱིན་ནི།

པ.༢.   བཅག་འཕྱུའི་རྩྭ་རྩྭ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ཁག་ཚུ་གི་   རང་སོའི་ལཱ་དང་འདན་ཁུང་
ཚུ་འབད་སྐབས་   སྤྱི་བཏང་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་
བཀོད་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་ལུགས་དང་ཁྲིམས་གྱི་གཞི་ཅ་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་རིམ་ཚུ་གིས་
ལམ་སྟོན་ཐོག་འབད་དགོ་མ་ཚད་ལྷག་པར་དུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་བྱ་
སྒྲོའི་རིམ་པ་དང་འབྲེལ་འབད་དགོ།

༥.   བཅག་འཕྱུའི་རྩྭ་རྩྭ་གས་སེལ་ཐབས་སྡེ་གི་དབང་ཚད།

༥.༡.   བཅག་འཕྱུའི་རྩྭ་རྩྭ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ཅིག་ལ་ཡོད་པའི་དབང་ཚད་འདི་ཡང་

༥.༡.༡.   དཔར་པོ་ཚུ་ འབོད་བཀྱག་དང་ བཅའ་ཞུགས་གྱི་བསྟར་སྦྱོང་འབད་ནི་ལུ།

༥.༡.༢.   ཡིད་ཆས་གང་རུང་ཅིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་སྟན་དགོ་པའི་དགོས་དོན་བཀོད་ནི་ལུ།

7. Function of the Election Dispute Settlement Bodies

- 7.1 The Functions of the Election Dispute Settlement Bodies are to:
  - 7.1.1 Receive election complaint during the election period;
  - 7.1.2 Direct an Investigation Committee for further investigation of the complaint relating to an election;
  - 7.1.3 Hear investigation report of the Committee and arguments of the Parties and give a reasoned decision; and
  - 7.1.4 Provide legal advice on the issues relating to election dispute as may be referred to by the election officials from time to time.
- 7.2 The Election Dispute Settlement Bodies, in the discharge of their duties and functions, shall be generally guided by the legal and judicial principles and processes as reflected in the Laws of the land and specifically follow the procedures set out in these Rules and Regulations.

8. Powers of the Election Dispute Settlement Bodies

- 8.1 An Election Dispute Settlement Body shall have the power to:
  - 8.1.1 Summon and enforce the attendance of witnesses;
  - 8.1.2 Require production of any evidence; and

༤.༡.༣. བྱིས་ལ་འདུན་ ཡང་ན་ ཡིག་ཚང་ཅིག་ ཡང་ན་ མི་དོ་ཚུ་ལས་ མི་དམངས་མདོན་
གསལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆས་གང་རུང་ཅིག་གི་ མཁོ་མངགས་བཀོད་ནི་ལུ།

ཇ. བཅག་འཕྱུའི་ཉོགས་བཤད།

ཇ.༡. བཅག་འཕྱུའི་ཉོགས་བཤད་བཀོད་ས་ཚུ་ཡང་

ཇ.༡.༡. བཅག་འཕྱ་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་བྱབ།

ཇ.༡.༢. བཅག་འཕྱ་འགོ་འདྲན་སྤྱི་ཁབ།

ཇ.༡.༣. རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་རྟོགས་པ།

ཇ.༡.༤. སྤ་དོན་ལྷ་རྟོགས་པ། ཡང་ན་

ཇ.༡.༥. རོས་ལེན་འགོ་དཔོན་/ཞིབ་རོགས་རོས་ལེན་འགོ་དཔོན།

ཨིན་རུང་ གསར་ཤོག་ རྒྱང་བསྐྱགས་ རྒྱང་མཐོང་ལྷོ་བ་ཚུ་དང་ མི་སྡེ་བཅུད་ཀྱི་ལས་དོན་
ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉོགས་བཤད་འདི་ ཐད་ཀར་དུ་ བཅུད་དབང་འཛིན་པ་ལུ་མཐུགས་དགོ།

ཇ.༢. རོས་ལེན་འགོ་དཔོན་དང་ ལྷ་རྟོགས་པ་ཚུ་ལུ་འབྱོར་བའི་ ཉོགས་བཤད་གང་རུང་འདི་ དེ་མོད་
དུ་ ཡང་ན་ གང་མགྱོགས་ཐོག་ བཅག་འཕྱ་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་བྱབ་ ཡང་ན་ བཅག་འཕྱ་འགོ་
འདྲན་སྤྱི་བྱབ་ལུ་གཏང་དགོས་དང་ བཅུད་དབང་འཛིན་པ་ལུ་མཐུགས་དགོ།

ཇ.༣. བཅག་འཕྱུའི་ཉོགས་བཤད་དེ་གིས་

ཇ.༣.༡. བཅག་འཕྱ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱིས་ལ་ལས་ལྷོ་ལས་ རྒྱབ་འགལ་ཨིན་པའི་
བྲེལ་འཛིང་དང་ ཉོགས་བཤད་བཀོད་དགོ་པའི་གནད་དོན་འདིའི་ཁ་གསལ་
ཀྱི་བཅུད་ལུ་འབད་དགོ།

- 8.1.3 Requisition any public record from and Court or office or person.

9. Election Complaints

- 9.1 An election complaint may be lodged to:
  - 9.1.1 Chief Election Commissioner;
  - 9.1.2 Chief Election Co-ordinator;
  - 9.1.3 National Observer;
  - 9.1.4 Micro Observer; or
  - 9.1.5 Returning/ Assistant Returning Officer.

Provided an election complaint related to performance of newspapers, radio, television stations and Social Media shall be directly lodged to the Media Arbitrator.

- 9.2 The Returning Officers and Observers shall immediately, or at the earliest possible, forward any complaint received by him/her to the Chief Election Commissioner or Chief Election Co-ordinator and in case of complaint related to any form of media to the Media Arbitrator.
- 9.3 An election complaint must:
  - 9.3.1 Indicate a clear case of controversy related to election that is in breach of the electoral laws and the ground for complaint;

༩.༣.༢. ཟུར་སྒྲགས་འབད་ ཅ་ཆས་ཀྱི་ར་ཁྲུངས་ཡོད་པ།

༩.༣.༣. ཉེགས་བཤད་ག་ལུ་བཀོད་ཡོད་པ་ནི་ ཚོགས་པ་/འདེམས་རོ་/རྒྱུང་གི་མིང་
གསལ་བཀོད་དགོ།

༩.༣.༤. བཤེར་ཡིག་ཕུལ་མི་གིས་ ཁ་བྱང་དང་འབྲེལ་བ་འཐབས་སའི་ཁ་གསལ་དང་
སྒྲགས་མིང་རྟགས་བཀོད་ཡོད་པ་དགོ།

༩.༣.༥. ཡིག་ཐོག་ལུ་ བཅག་འཐུའི་ཚུད་ཚོགས་སེལ་ཐབས་འབྲི་ཤོག་ ༡ པ་དང་
འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཚུ་ ཚངས་འབད་ཡོད་པ་དགོ།

༩.༤. བཅག་འཐུའི་ཉེགས་བཤད་ཅིག་ ཁྲིམས་ལུགས་དང་བསྟུན་པ་ནི་འབྲེལ་སྤྱད་དོན་ལུ་ འོས་
འཆོམས་ལྟན་པ་ནི་གཞི་རྟེན་དང་བཅའ་ཕུལ་ཡོད་པ་ཅིན་རྒྱུངས་ཅིག་ རོས་ལེན་འབད་དགོ།

༩.༥. གྲོས་ཐག་ཆོས་མི་དབང་འཛིན་གྱིས་ཉེགས་བཤད་བཀོད་མི་གི་མིང་གསལ་དེག་ལ་སྲིད་གསལ་
བཞག་དགོ་པ་ནི་དགོས་མཁོ་འབྱུང་བ་དང་ དཔལ་པོའི་ཉེན་སྲུང་གསལ་ཞུ་ཐོབ་ཆོ་ རྒྱལ་ཁབ་
ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འབྲེལ་གནས་དགོཔ་དང་ ཉེན་སྲུང་ཡོད་པ་ེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༡༠. ཉེགས་བཤད་ཀྱི་བཀོད་དང་བརྟག་ཞིབ།

༡༠.༡. བཅག་འཐུ་ལྟན་འཛིན་སྤྱི་ཁྲབ་ ཡང་ན་ བཅག་འཐུའི་འགོ་འདྲན་སྤྱི་ཁྲབ་ཀྱིས་ བཅག་འཐུའི་
ཉེགས་བཤད་ཐོབ་པ་ནི་ལུ་གི་དེམ་དུ་ གཤམ་འཁོད་ཚུ་དབྱེ་དབྱེ་འབད་དགོཔ་ཚུ་ཡང་

༡༠.༡.༡. གནད་དོན་ཅིག་ལུ་ལྟ་ཆ་ཅིག་ ཁྲུངས་སྐབ་ཀྱི་སྒྲིབ་བྱེད་ཡོད་པ་བཟུམ་མེད་པ་ནི་
ཉེགས་བཤད་འདི་ ཕྱི་རུ་འབྱུང་བཏང་དགོཔ་ཡོད་མེད་ལུ།

༡༠.༡.༢. འབྲེལ་ཡོད་ཚུད་ཚོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ཚུ་གིས་ སྟེན་གསལ་དང་བཅས་
པ་ནི་གྲོས་ཆོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུང་ཅིག་གིས་ བརྟག་ཞིབ་འདི་
འཕྲོ་མཐུད་འབད་དགོཔ་ཡོད་མེད་ལུ།

- 9.3.2 Contain material facts;
  - 9.3.3 State the names of the Parties/Candidates/individuals against whom the complaint is filed;
  - 9.3.4 Be signed by the petitioner with address and contact details; and
  - 9.3.5 Be in writing and cover all points as in the Election Dispute Settlement Form 1.
- 9.4 An election complaint shall be accepted only if it is presented with adequate basis for it to be pursued under the laws.
- 9.5 The decision-making authorities shall ensure that the confidentiality of the name of complainant, if necessary, shall be upheld and witness protection, if requested, provided as per the laws of the Kingdom of Bhutan.

10. Registration of Complaint & Scrutiny

- 10.1 The Chief Election Commissioner or a Chief Election Coordinator shall, immediately upon receipt of the election complaint, examine as to whether:
- 10.1.1 The complaint be dismissed for want of prima facie case;
  - 10.1.2 Further investigation by an Investigation Committee with hearing and decision by the respective Dispute Settlement Bodies can be proceeded;

༡༠.༡.༢. ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་རྩིས་ཆེན་ཡིག་ཚང་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ འོས་ལྷན་
ཀྱི་ དང་ལེན་འབད་དགོ་པའི་བཀོད་ཁྲབ་གནང་དགོ་པ་ཡོད་མེད་ལུ།

༡༠.༡.༣. ཅབག་འཕུའི་ཚུད་ཚྭ་སེལ་ཐབས་འབྲི་ཤོ་ཨང་ ༢ པའི་ཐོག་ ཁུངས་
གསལ་བཀའ་རྒྱ་གཏང་དགོ་པ་ཡོད་མེད་ལུ།

༡༠.༡.༤. ཚུད་ཚྭ་གསལ་འདི་ནང་ གཤམ་གཏོགས་ཡོད་པའི་རྩ་ཁག་ཚུ་འཕུང་སྤྱད་སྟེན་
གསལ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་པའི་ཤུལ་ལུ་ གོས་ཐག་གཅད་དགོ་པ་ལུ། ཡང་ན་

༡༠.༢. ལྷན་ཚོགས་ ཡང་ན་ བཅག་འཕུའི་ཚུད་ཚྭ་སྤྱི་ཁྲབ་ཀྱིས་ གཤམ་སྤྱད་ཚུད་ཚྭ་གསལ་འདི་ ཕྱིར་
འབུད་གཏང་ནི་ལུ་ཆ་འཛུགས་བྱུང་ཆེ་ ཉིན་གུངས་གཉིས་ཀྱི་ནང་འཁོད་ ཕྱིར་འབུད་བཏང་
བའི་རྒྱ་མཚན་ལྷན་པའི་གོས་ཆོད་ཅིག་བྱིན་དགོ།

༡༠.༣. གཤམ་སྤྱད་ཚུད་ཚྭ་གསལ་འདི་ཕྱིར་འབུད་མ་གཏང་པ་ཅིན་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བཅག་འཕུའི་
ཚུད་ཚྭ་གསལ་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་བཅག་འཕུའི་སེལ་ཐབས་ལས་
སྡེ་ལུ་གཏང་ནི་དོན་ལས་ ཚུད་ཚྭ་གསལ་ཐོ་བཀོད་ནང་ ཚུད་ཚྭ་གསལ་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ་པའི་
དོན་ལུ་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་དོན་སྡེ་ཚན་ལུ་བཀོད་ཁྲབ་འབད་དགོ།

༡༠.༤. བཅག་འཕུའི་ཚུད་ཚྭ་སྤྱི་ཁྲབ་ཀྱིས་ གཤམ་སྤྱད་ཉེགས་བཤད་འདི་ ཕྱི་འབུད་གཏང་
དགོ་པ་མེད་ཆེ་ གོས་ཐག་ཆོད་མི་ རྫོང་ཁག་བཅག་འཕུའི་ཚུད་ཚྭ་གསལ་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་
གི་ ཚུད་ཚྭ་གསལ་ཐོ་དེབ་ནང་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ་པའི་ བཀོད་ཁྲབ་འབད་དགོ།

༡༠.༥ ལྷན་ཚོགས་ལྟེ་བའི་ནང་ བཅག་འཕུའི་ཚུད་ཚྭ་གསལ་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བའི་ཁྲི་འཛིན་
ཀྱི་བཏུ་སྐྱོང་མངའ་འོག་ ཁྲིམས་དོན་སྡེ་ཐུན་གྱིས་དང་ རྫོང་ཁག་ནང་ རྫོང་ཁག་བཅག་
འཕུའི་ཚུད་ཚྭ་གསལ་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་བཏུ་སྐྱོང་མངའ་འོག་ འབྲེལ་
ཡོད་རྫོག་ཁག་བཅད་འཕུའི་ཡིག་ཚང་གིས་ བཅག་འཕུའི་ཚུད་ཚྭ་གསལ་སེལ་ཐབས་འབྲི་
ཤོག་ཨང་ ༣ པ་དང་འབྲེལ་ ཚུད་ཚྭ་གསལ་ཀྱི་ཐོ་བཀོད་རྒྱུན་འཐབ་དགོ།

- 10.1.3 Direct the Secretariat of the Commission or a Dzongkhag Administration to take appropriate action;
  - 10.1.4 Issue a Show Cause Notice as in the Election Dispute Settlement Form No. 2; or
  - 10.1.5 The case is to be decided upon conduct of a summary hearing of the parties involved.
- 10.2 The Commission or Chief Election Coordinator shall, if a case is accepted to be dismissed, give a reasoned decision for such dismissal within two days.
- 10.3 The Commission shall, if a case is not dismissed, direct the Legal Services of the Commission to register the case in the Case Register to be referred to the CEDSB, or a DEDSB.
- 10.4 The Chief Election Coordinator shall, if a case is not dismissed, direct the registration of the case in the Case Register of the DEDSB to be decided by it.
- 10.5 The Legal Services shall, under the supervision of the Chairperson of the CEDSB and the respective Dzongkhag Electoral Officer under the supervision of the Chairperson of the DEDSB in the Dzongkhags, maintain a Case Register, as in the Election Dispute Settlement Form No.3.

༡༠.༦. བཅག་འཕུའི་འགོ་དཔོན་ཅིག་གིས་ གལ་སྲིད་ཁོ་མོ་གིས་ བཅག་འཕུ་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཁྲིམས་ལུགས་རྒྱ་ལས་འགལ་བའི་ལུ་ངན་འཐབ་ཡོད་པ་ལུ་མཐོང་བ་ ཡང་ན་ འཐབ་ནི་
 ལུ་ རྒྱ་མཚན་ལྷན་པའི་རྒྱབ་ཁུངས་ཡོད་པ་ལུ་འབྱུང་ཆོ་ ཉོགས་བཤད་བཀོད་མི་མེད་དེ་
 འབད་རུང་ བཅག་འཕུ་འགོ་འདྲན་སྤྱི་བྱབ་དང་/ཡང་ན་ བཅག་འཕུ་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་བྱབ་
 ལས་ལུ་གོང་གི་གནད་བ་ཞུ་ཐོག་ དབྱེ་ཞིབ་འགོ་འདྲན་འཐབ་ཐོག་ལས་ རྫོང་ཁག་
 བཅག་འཕུའི་ཙོད་རྩོགས་ སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ ཡང་ན་ བཅག་འཕུའི་ཙོད་རྩོགས་སེལ་
 ཐབས་ལས་སྡེ་ལྷོ་བ་ལུ་ འོས་ལྷན་གྱི་དང་ལེན་འཐབ་དགོས་ལུ་ དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་སྤྲན་ཞུ་
 ལུ་དགོ།

༡༡. དབྱེ་ཞིབ་རྩོགས་རྒྱུད་།

༡༡.༡. བཅག་འཕུའི་ཙོད་རྩོགས་སེལ་ཐབས་སྡེ་ལྷོ་བ་/རྫོང་ཁག་བཅག་འཕུའི་ཙོད་རྩོགས་
 སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གིས་ དགོངས་མཁོ་ནམ་འབྱུང་ཆོ་ དབྱེ་ཞིབ་རྩོགས་རྒྱུད་ཅིག་ བསྐྱོར་
 བཞག་འབད་དགོ།

༡༡.༢. བཅག་འཕུའི་ཙོད་རྩོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྷོ་བ་གིས་ བཀོ་བཞག་འབད་མི་ནད་རྩུང་
 དགོས་རྒྱུ་ཡང་

༡༠.༢.༡. རྩོགས་རྒྱུད་གི་འགོ་འཛིན་སྡེ་ ཁྲིམས་འགོ་དཔོན།

༡༠.༢.༢. འཕུ་མི་སྡེ་ ལྷན་རྩོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་/སྡེ་ཚན་ལས་ འགོ་
 དཔོན་གོང་མ་ཅིག། དང་

༡༠.༢.༣. འཕུས་མི་སྡེ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་བཅག་འཕུའི་འགོ་དཔོན།

༡༡.༣. དབྱེ་ཞིབ་རྩོགས་རྒྱུད་གི་འཕུས་མི་རྩུ་ བཅག་འཕུའི་ཙོད་རྩོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྷོ་
 བའི་གྲོས་ཆོད་ཀྱི་བྱ་རིམ་ནང་ལུ་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཆོག།

10.6 An election official can, if he/she has reasonable ground to believe that an offence has been committed or is going to be committed in contravention of the Electoral Laws, initiate an investigation without a complaint being lodged, with the approval of the Chief Election Coordinator and/ or the Chief Election Commissioner and submit the Investigation Report to the DEDSB or the CEDSB for appropriate action.

11. Investigation Committee

11.1 The CEDSB/ DEDSB shall, whenever necessary, appoint an Investigation Committee.

11.2 The Investigation Committee appointed by the CEDSB shall comprise of the:

11.2.1 legal Officer as the head of the Committee;

11.2.2 A senior officer from the relevant Department/ Division of the Commission as Member; and

11.2.3 Concerned Dzongkhag Electoral Officer as Member.

11.3 The Members of an Investigation Committee shall not participate in the decision-making process of the CEDSB.

༡༧.༤. རྫོང་ཁག་བཅག་འཕུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གིས་   བཀོ་བཞག་འབད་ཡོད་མི་
ནང་ཚུད་དགོཔ་ཚུ་ཡང་

༡༧.༤.༡. ཚོགས་རྒྱུད་གི་འགོ་འཛིན་སྡེ་ ཁྲིམས་དོན་འགོ་དཔོན།

༡༧.༤.༢. འཕུས་མི་སྡེ་ འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན། དང་

༡༧.༤.༣. འཕུས་མི་སྡེ་ རྫོང་ཁག་བཅག་འཕུ་འགོ་དཔོན།

ཨིན་རུང་ ཁྲིམས་དོན་འགོ་དཔོན་མེད་སའི་རྫོང་ཁག་ཚུ་ནང་ རྫོང་ཁག་བཅག་འཕུ་འགོ་
དཔོན་གྱིས་ དཔྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུད་གི་འགོ་ཁྲིད་འབད་དགོཔ་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་འོག་
བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་འདི་ བཅའ་མར་གཏོགས་མ་ཚུགས་ཏེ་འབད་བ་ཅིན་ ཉེ་འདབ་ཀྱི་
ཆེད་འོག་གི་ཆེད་འགོ་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་འདི་གིས་ དཔྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུད་གི་འཕུས་མི་
འབད་ནི་ལུ་ མཉམ་འབྲེལ་འབད་དགོཔ་དང་ གཤམ་སྤྱོད་ ཁྲི་འཛིན་འདི་ ཚུད་སྟོགས་འདི་
ལས་འོས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཐོག་ ཟུར་ཐབས་འབད་དགོཔ་འབྱུང་ཆེ་ བཅག་འཕུ་འགོ་འདྲེན་
སྤྱི་ཁྲབ་འོག་མ་འདི་ ཁྲི་འཛིན་སྡེ་ རོ་ཆབ་འབད་ཆོག་པའི་ གནང་འཛིན་ཡོད་པ་ཨིན།

༡༧.༥. རྫོང་ཁག་བཅག་འཕུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གི་   བྲོས་ཆོད་བཏོན་ནི་བྱ་རིམ་
ནང་ དཔྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུད་གི་འཕུས་མི་ཚུ་གི་ཡང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ཆོག།

༡༨. དཔྱེ་ཞིབ།

༡༨.༡. དཔྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུད་འདི་གིས་   ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ཚུ་གིས་བཀོད་ཁྲབ་ཐོག་
ཚུད་སྟོགས་དེ་གི་འགོ་ཐོག་དཔྱེ་ཞིབ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

༡༨.༢. དཔྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུད་གིས་   བཅག་འཕུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གི་བ་/རྫོང་
ཁག་བཅག་འཕུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ཚུ་གིས་   བྲོས་ཐག་ཆོད་ནི་དོན་ལས་
དཔྱེ་ཞིབ་ཐོག་ བདེན་ཁུངས་སྟོན་དགོ།

11.4 The Investigation Committee appointed by the DEDSB shall comprise of the:

11.4.1 Legal Officer as the head of the Committee;

11.4.2 Concerned Gewog Administrative Officer as Member; and

11.4.3 Dzongkhag Electoral Officer as Member.

Provided in those Dzongkhags where there are no Legal Officers, the Dzongkhag Electoral Officer shall head the Investigation Committee; where the concerned GAO is not able to participate, the GAO of the nearest Gewog shall be co-opted as an Investigation Committee Member; and where the Chairperson has to refrain from a case for valid reasons, the Deputy Chief Election Coordinator shall be authorized to officiate as the Chair.

11.5 The Members of an Investigation Committee shall also be a member participating in the decision-making process of the DEDSB.

12. Investigation

12.1 The Investigation Committee shall, on the instruction of the Election Dispute Settlement Bodies carry out the preliminary investigation of the case.

12.2 The Investigation Committee shall investigate and establish the facts for decision of the CEDSB/ DEDSB.

༡༣. དཔྱེལ་ཚུགས་རྒྱུ་གི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒོ་ཚུ།

- ༡༣.༡. དཔྱེལ་ཚུགས་རྒྱུ་གིས་ བཅག་འཕྱུའི་ཚྱོད་རྒྱུགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་སྟེ་བ་/རྫོང་
ལག་བཅག་འཕྱུའི་ཚྱོད་རྒྱུགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེའི་བཀོད་ཁྲབ་སྟོན་པའི་དེ་མོ་དུ་ ཚྱོད་
རྒྱུགས་འདི་ལུ་ འཛིན་ཐངས་ཅན་གྱི་ཐོང་ དཔྱེལ་འབད་དེ་ ཚྱོད་རྒྱུགས་སྟན་གསལ་
སྐབས་ལུ་ བདེན་ཁུངས་ཐོབ་མི་ཚུ་གི་སྟན་ཞུ་ཕུལ་དགོ།
- ༡༣.༢. དཔྱེལ་ཚུགས་རྒྱུ་གིས་ དཔྱེལ་སྐབས་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འཁྲུལ་ དཔང་པོ་ཅིག་ལུ་
འདྲི་ཅུད་འབད་ནི་དང་ རོ་ཁོ་/མི་རོག་འབད་རུང་ཅིག་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆས་ཚུ་སྟོན་
དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་བསྐྱེད་ཆོག།
- ༡༣.༣. དཔྱེལ་ཚུགས་རྒྱུ་ལུ་ དཔྱེལ་སྐབས་ འོས་འབབ་དང་འཁྲུལ་ མི་སྡེ་འགོ་ཁྲིད་པ་ཚུ་
ལས་ ཁྲོགས་རམ་གད་རུང་དགོ་པའི་ མཁོ་འདོད་བསྐྱེད་ནི་གི་དབང་ཚད་ཡོད།
- ༡༣.༤. དཔྱེལ་ཚུགས་རྒྱུ་གི་སྟན་ཞུའི་ནང་ བཅག་འཕྱུའི་ཚྱོད་རྒྱུགས་སེལ་ཐབས་འབྲི་ཤོག་
ཨང་ ༥ པའི་ཐོག་ གནད་འབབ་དང་འཁྲུལ་ ལས་སྡེ་ལུ་ ཚུགས་རྒྱུ་གི་གྲོས་འཆར་འདི་
གི་བདེན་ཁུངས་ཐོབ་ཡོད་མི་ཚུ་ཕུལ་དགོ།

༡༤. སྟན་གསལ་ལུ་བན་འཕྲིན།

- ༡༤.༡. ལས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ བན་དོན་སྟོན་པའི་ཤུལ་ལུ་འབད་དགོས་འདི་ཡང་
- ༡༤.༡.༡. བཅག་འཕྱུའི་ཚྱོད་རྒྱུགས་ཀྱི་སྟན་གསལ་སྐབས་ སྐབས་སྒྲིག་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་
དོན་གྱི་རྒྱབ་ཁུངས་ལྟན་པའི་ལྷོགས་ཁྲུབ་ཅན་གྱི་མི་རོ་ཅིག་ རོ་ཁོ་བའབད་ནི་
དོན་ལུ་ རོས་འཛིན་འབད་ཐབས་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་སྟོན་དོན་ཚུགས་པ་ཚུ་ལུ་
ཉུང་ཤོས་ཉིན་གངས་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ བན་འཕྲིན་བྱིན་ནི།

13. Powers and Functions of an Investigation Committee

- 13.1 An Investigation Committee shall, immediately upon the direction of the CEDSB/ DEDSB, investigate the complaints expeditiously and report the findings at the hearing of the case.
- 13.2 The Investigation Committee may interrogate during the investigation any witness and require the production of relevant documents from any entity/ person as per the laws.
- 13.3 The Investigation Committee shall have the authority to obtain any assistance from the *Midhey Gothrips* as deemed appropriate during the investigation.
- 13.4 The Investigation Committee shall in its report, format as in the Election Dispute Settlement Form No.4, submit its findings with recommendations to the Bodies, as the case may be.

14. Notice for Hearing

- 14.1 The Chairpersons of the Bodies upon receiving the information shall:
  - 14.1.1 Notify the concerned Political Parties to nominate one competent person each, giving a minimum of three days' advance notice, preferably a person with a legal background to represent it at the hearing of the election cases.

༡༤.༡.༢. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ ཡང་ན་ ས་གནས་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་འདེམས་རོ་
 ལུ་ བཅག་འཕྲིའི་ཚུད་སྟོགས་སྟུན་གསལ་སྐབས་ ཁོ་/མོ་རའི་འཛུལ་ཆད་ཅན་
 གྱི་རོཨ་བ་ཅིག་ རོས་འཛུལ་འབད་ནི་ལུ་ ཡང་ན་ ཁོ་/མོ་རང་ མི་རོ་ཐོ་འབད་
 བཅའ་མར་གཏོགས་ཚོགས་ལུ་ རྩང་ཤོས་ཉིན་གངས་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་གོང་གི་
 བཟང་བསྐྱལ་འབད་ནི།

༡༤.༡.༣. གཤམ་སྤྱི་དམི་རོཨ་ག་འབད་རུང་ཅིག་ ཉོགས་བཤད་བཀོད་མི་ ཡང་ན་ཉེས་
 འཛུགས་ཐོག་མི་ཅིག་ཨིན་ཆོ་ བཅག་འཕྲིའི་ཚུད་སྟོགས་གཏུང་གསལ་སྐབས་
 ཁོ་/མོ་རའི་འཛུལ་ཆད་གྱི་རོཨ་བ་ཅིག་ རོས་འཛུལ་འབད་ནི་ལུ་ ཡང་ན་ ཁོ་/
 མོ་རང་ མི་རོ་ཐོ་འབད་བཅའ་མར་གཏོགས་ཚོགས་ལུ་ རྩང་ཤོས་ཉིན་གངས་
 གསུམ་གྱི་སྤྱོད་གོང་གི་ བཟང་བསྐྱལ་འབད་ནི།

༡༤.༡.༤. གཤམ་སྤྱི་དམི་སྟུན་གསལ་སྐབས་ སྤྱི་དོན་ཚོགས་པ་ཅིག་གིས་ རོཨ་བ་ཅིག་མ་
 བཏང་པ་ཅིན་ བཅའ་ཡིད་གི་དོན་ཚན་ ༡༤.༡.༡ འོག་ སྤྱི་དོན་ཚོགས་པ་
 ཅིག་ལུ་སྤྱོད་པའི་ཐོབ་དབང་འདི་ རྩོམ་བཏང་ཡོད་པ་ལུ་ ཆ་འཛུགས་འབད་ནི་
 ཨིན་པའི་སྐོར་ བཟང་བསྐྱལ་འབད་ནི། དང་

༡༤.༡.༥. གཤམ་སྤྱི་དམི་སྟུན་གསལ་སྐབས་ རོཨ་བ་སྤྱི་མ་བཏང་པ་ ཡང་ན་ ཁོ་/མོ་རང་མ་
 འོང་པ་ཅིན་ སྤྱི་མ་བཏང་བཅག་འཕྲུ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་བཅག་འཕྲུ་
 དེལ་ས་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་འཕྲུའི་འདེམས་རོ་ཅིག་ལུ་ བཅའ་ཡིག་
 གི་དོན་ཚན་ ༡༤.༡.༢ འོག་ སྤྱོད་ཡོད་པ་པའི་ཐོབ་དབང་འདི་ བཅའ་ཡིག་གི་
 དོན་ཚན་ ༡༤.༡.༣ ལྟར་དུ་ རོཨ་བ་མ་གཏང་པ་ ཡང་ན་ ཁོ་/མོ་རའི་གཏུན་
 གསལ་ལུ་ བཅའ་ཞུགས་འབད་ནི་ལུ་ རྩོམ་བཏང་ཡོད་པ་ལུ་ ཆ་འཛུགས་
 འབད་ནི་ཨིན་པའི་སྐོར་ བཟང་བསྐྱལ་འབད་ནི།

- 14.1.2 Notify the concerned Candidate(s) to National Council or Local Government, giving a minimum of three days' advance notice, to either nominate a competent person to represent him/her at the hearing of the election case or he/she may choose to attend in person;
- 14.1.3 Notify any other person if he/she is the complainant or the accused, giving a minimum of three days' advance notice, to either attend in person or nominate a competent person to represent him/her at the hearing of the election case;
- 14.1.4 Inform that the right granted under Rule 14.1.1 to a Political Party shall be treated as waived off if it does not depute a Representative to attend the hearing; and
- 14.1.5 Inform that the right granted under Rule 14.1.2 to a Candidate to the General Election, National Council and Local Government Elections or the right granted under Rule 14.1.3 shall be treated as waived off if neither a Representative is deputed nor he/she attends the hearing.

ཞིན་ཅུང་ ཅུ་པན་ཚུ་ གཤམ་སྲིད་མཐའ་ཟུར་ས་གནས་ཅིག་ནང་སྡོད་མི་ཅིག་ལུ་
 འབྲོ་འགྲུལ་གྱི་དུས་ཚོད་རིང་སུ་ཅིག་དགོ་མི་ཐད་ལུ་ གཉན་གསན་གྱི་བཟང་
 འཕྲིན་འདི་ཉིན་གངས་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ལས་རང་གཏང་དགོ།

༡༥.༢ གཉན་གསན་གྱི་བཟང་འཕྲིན་འདི་ བཅག་འཐུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་འབྲི་ཤོག་ཨང་
 ༥ པའི་ཐོག་ ཡིག་ཐོག་གཏང་སྟེ་ འབྲེལ་ཡོད་མི་ངོམ་ཚུ་ལུ་ བཟང་འཕྲིན་འབྲོར་ཡོད་པའི་
 བདེན་ཏྲགས་ལུ་ མིང་ཏྲགས་བཀོད་ཡོད་པའི་འདྲ་རེ་ལེན་བཞག་དགོ།

༡༥. རོཾབ་ཚུའི་ལུ་དང་ཐོབ་དབང་།

༡༥.༡. ཚུད་སྟོགས་འདི་ནང་ འབྲེལ་གཏོགས་ཡོད་པའི་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ འདེམས་ངོ་ ཡང་
 ན་ མི་ངོམ་ ཡང་ན་ གནང་བ་སྡོད་པའི་རོཾབ་ཅིག་གིས་ གཉན་གསན་སྐབས་ལུ་ འབད་
 དགོ་པ་འདི་ཡང་

༡༥.༡.༡. བཅག་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༡༣.༡ དང་འབྲེལ་ ཚོགས་ཚུང་གིས་སུལ་བའི་སྟེན་
 ཞུའི་གནད་དོན་ཚུ་གི་སྐོར་ ཚོགས་པ་/འདེམས་ངོ་/ཚོགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་
 ཚུའི་ཉེངས་ལས་ དགོས་སེལ་འབད་ནི།

༡༥.༡.༢. སྐབ་བྱེད་ཀྱི་བདེན་ཁུངས་འདི་ལུ་བདེན་དཔྱད་འབད་ནི། དང་

༡༥.༡.༣. སྐབ་བྱེད་གསལ་སྟོན་འབད་ནི།

༡༥.༢. རོཾབ་ཀྱིས་ ཅུ་ཐོ་གཞན་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཚུང་ལུ་སྐབ་བྱེད་སྟོན་དགོ་པའི་འདྲི་བ་བཀོད་ནི་
 གི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༡༥.༣. དེས་བདེན་གྱི་ཞུ་བ་སུལ་དགོ་པའི་འགན་འཁུར་འདི་ ཅུ་པན་དང་ འཛོམས་དཔང་གཉིས་
 ཆར་ལུ་ཤོག།

Provided a Notice of the Hearing shall be issued earlier than three days in cases where the respondents reside in a remote area requiring longer travel time.

- 14.2 The Notice for the hearing shall be made in writing, in the format as in the Election Dispute Settlement Form No. 5, a copy each of which duly signed by the recipient must be obtained as confirmation of the delivery to the concerned.

15. Rights and Duties

- 15.1 The Political Party, Candidate or any person who is party to a case, or their authorized representative, during a hearing, may:
- 15.1.1 Clarify on the issues in the report presented by the Committee under Rule 13.1, on behalf of the Party/ Candidate/ Party worker;
  - 15.1.2 Cross-check the veracity of the evidence; and
  - 15.1.3 Present evidence
- 15.2 Both parties to a case shall have the right to ask the other party or the Committee to produce evidence.
- 15.3 It shall be the duty of both parties and witnesses to speak the truth.

༡༥. རྩོད་རྒྱུགས་འདི་ནང་འབྲེལ་གཏོགས་ཡོད་པའི་ སྤྱི་དོན་ཚོགས་པ་ འདེམས་ངོ་ ཡང་ན་
མི་ངོམ་ ཅིག་གི་ བཅག་འཐུའི་རྩོད་རྒྱུགས་ཀྱི་གཉན་གསལ་སྐབས་ལུ་ ཁོ་/མོ་རའི་འཛོན་
ཚད་ལྡན་པའི་དོ་ཚབ་འབད་ནི་ལུ་ བཅག་འཐུའི་རྩོད་རྒྱུགས་འབྲི་ཤོག་ཨང་ ༤ པའི་ཐོག་
ཡིག་ཐོག་གི་གནང་བ་བྱིན་དགོ།

༡༦. ལྷན་གསལ།

- ༡༦.༡. གཉན་གསལ་འདི་ ཟུར་འདབས་དང་པའི་དང་འབྲེལ་ འགོ་འདྲན་འཐབ་དགོ།
- ༡༦.༢. བཅག་འཐུའི་རྩོད་རྒྱུགས་སེལ་ཐབས་སྡེ་ཉེ་བ་དང་ རྫོང་ཁག་བཅག་འཐུའི་རྩོད་རྒྱུགས་
སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གིས་ དུས་ཚོད་དང་ ས་གནས་ཀྱི་དགོངས་མཁོ་ནམ་དང་ག་ཉེ་འབྲུང་
རུང་ ལྷན་གསལ་སྐབས་དཔང་པོ་ཚུ་འབོད་བཀུག་ཐོག་ བདེན་ཁུངས་བསྐྱུལ་བཅུ་དགོ།
- ༡༦.༣. གཉན་གསལ་འགོ་འདྲན་འཐབ་མི་གི་ཁྲི་འཛོན་གྱིས་ བྱ་རིམ་དང་འབྲེལ་འབད་དགོལ་ཚུ་ཡང་
- ༡༦.༣.༡. མཐའ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༡༥ པའི་ནང་བཀོད་ཡོད་མི་ཐོབ་དབང་དང་ལཱ་འགན་
ཚུ་འོས་ཏེ་ ཁ་གསལ་བརྒྱབ་དགོ།
- ༡༦.༣.༢. རྩོད་རྒྱུགས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་རྩ་ཕན་གཉིས་ཆར་ལུ་ རང་སོའི་ངོ་སྤྱོད་
འབད་བཅུག་དགོ།
- ༡༦.༣.༣. དབྱེ་ཞིབ་སྡེ་ཚན་གྱི་འགོ་འཛོན་ལུ་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་སྒྲུབ་འབྲས་ལུ་ ལྷན་འབུལ་
ལུ་དགོལ་སྒྲུབ་དགོལ་ལུ།
- ༡༦.༣.༤. རྩ་ཕན་གཉིས་ཆར་ལུ་ འབད་བཅུག་དགོལ་ཡང་
- ༡༦.༣.༤.༡. དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་གཉན་ཞུའི་དོན་ཚན་ཚུ་ལུ་ དོགས་སེལ་
འབད་ནི་ ཡང་ན་ དོགས་སེལ་འབད་བཅུག་དགོལ་ལུ།

- 15.4 The Political Party, Candidate or any person who is party to a case may, authorize in writing a competent person to represent it/him/her at the hearing of an election case as in the Election Dispute Settlement Form No.6.

16. Hearing

- 16.1 A hearing shall be conducted as scheduled once the Notice has been delivered.
- 16.2 The CEDSB and the DEDSB shall, when and where necessary, ask a witness to come and testify during the hearings.
- 16.3 The Chairperson, presiding over the hearing as per the procedure shall:
- 16.3.1 Explain the rights and duties as in Rule 15;
  - 16.3.2 Require both parties to the case to introduce themselves;
  - 16.3.3 Ask the Chairperson of the Investigation Committee to present the Investigation Report;
  - 16.3.4 Allow both parties to:
    - 16.3.4.1 Clarify or seek clarification on issues contained in the investigation report,

༡༤.༣.༤.༢.   བསམ་འཆར་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུ་ལུ་བདེན་དཔྱད་འབད་བཅུག་ནི།

༡༤.༣.༤.༣.   སྒྲུབ་བྱེད་གསལ་སྟོན་འབད་བཅུག་ནི།

༡༤.༣.༤.༤.   ཅ་ཕན་ཚུ་ ཡང་ན་ དཔེ་པོ་ཚུ་གི་ཕུལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུ་
ལུ་ རྫོང་ཁག་བཅག་འཐུའི་ཚུད་ཆོག་ས་སེལ་ཐབས་ལས་
སྟེ་ ཡང་ན་ དབྱེད་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གི་འཐུས་མི་ཚུ་ལུ་ བདེན་
དཔྱད་འབད་དགོཔ་ལུ། དང་

༡༤.༣.༤.༥.   ཅ་ཕན་གཉིས་ཆར་ལས་ ཚུད་ཆོག་ས་འདི་གི་དོན་ལུ་ ཟུ་བ་
ཐབས་གཞི་ཡང་ཕུལ་ནི་མེདཔ་ལུ་ ཁོང་རའི་བཟའ་བསྟོམས་
ངག་བརྗོད་འདི་ ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་དེ་འབག་འོང་དགོཔ་ལུ།

༡༤.༤.   གཉན་གསན་འབད་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོད་ཐངས་འདི་ བཅག་འཐུའི་ཚུད་ཆོག་ས་སེལ་ཐབས་
འབྲི་ཤོག་ཨང་ ༧ པ་ལྟར་དུ་སྒྲིག་གོ།

༡༤.༥.   ཚུད་ཆོག་ས་རེ་ཅེ་བཞིན་ལུ་ བྲོས་ཚད་མ་བཏོན་པའི་སྤྱ་གོང་ སྒྲན་གསན་འགོ་འབྲེན་ཅིམ་
ཐངས་གཉིས་ལས་ལྷག་ནི་མེད།

༡༧.   རྫོང་ཁག་གནས་ཚད་ཀྱི་དབང་འཛིན།

༡༧.༡.   རྫོང་ཁག་བཅག་འཐུའི་ཚུད་ཆོག་ས་སེལ་ཐབས་སྟེ་གིས་   བཅའ་ཡིག་དོན་ཚན་༡༡
པ་ནང་ བཀོད་མི་དང་འཁྲུལ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བཅག་འཐུ་དང་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་
འཐུའི་སྐབས་ གཤམ་སྤྱི་བཅག་འཐུའི་ཆོག་ས་བཤད་བཀོད་ཡོད་མི་དེ་གིས་ སྒྲན་ཚོགས་ཀྱི་
བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གས་གཞི་ བཀའ་བྱ་ དེ་ལས་གཞན་བརྟེན་འཕྲིན་ཚུ་དང་ ཟུ་བ་འགལ་
ལུ་ཨིནམ་སྟེ་མཐོང་ཚེ་ ཆོག་ས་བཤད་གང་རུང་བཀོད་ཡོད་མི་ལུ་ དབྱེ་ཞིབ་དང་ དང་ལེན་
འབད་ནི་དོན་ལས་ དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་ཅིག་བསྐོ་བཞག་དགོ།

- 16.3.4.2 Cross-check or view the evidence, and/or
- 16.3.4.3 Present evidence;
- 16.3.4.4 Allow a member of the DEDSB or Investigation Committee to cross examine the submission made by the parties or witness; and
- 16.3.4.5 Require both parties to make their closing statement and give it in writing after which no more submissions on the case shall be entertained.

16.4 The sitting arrangement for the hearings shall be as in the Election Dispute Settlement Form No.7.

16.5 Each case shall be given a maximum of two hearings before a decision is given.

17. Authority at Dzongkhag

17.1 The DEDSB Body shall appoint an Investigation Committee, as provided under Rule 11, in order to investigate and take action on any complaint made during Parliamentary Elections and Local Government Elections if it views that an election complaint relates to violation of Rules and Regulations, Orders and any other Notifications of the Commission.

- ༡༧.༢. རྫོང་ཁག་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ བཅའ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༡༧.༡ དང་འཁྲིལ་བའི་
བཀོད་བྱུང་ཐོབ་པའི་ཉིན་གྲངས་ལྔ་གི་ནང་འཁོད་ ཚུད་རྒྱུ་གས་འདི་ལུ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དགོ།
- ༡༧.༣. རྫོང་ཁག་བཅག་འཕྲུལ་ཚུད་རྒྱུ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གིས་ གཤམ་སྲིད་དབྱེ་ཞིབ་འབད་
བའི་ཤུལ་ལུ་ གཞོད་འགེལ་འདི་ ཚབས་ཆེན་ཅིག་ལེ་མཐོང་ཆོ་ ཚུད་རྒྱུ་གས་འདི་ བཅག་
འཕྲུལ་ཚུད་རྒྱུ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་གཏང་དགོ།
- ༡༧.༤. རྫོང་ཁག་བཅག་འཕྲུལ་ཚུད་རྒྱུ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གིས་ འདུམ་འགྲིག་འབད་ཚར་
བའི་ཚུད་རྒྱུ་གས་ཤེ་ཤེ་བཞིན་གྱི་སྒྲན་ཁྱུ་འདི་ ཚུད་རྒྱུ་གས་མཐུག་བསྐྱེ་ ཉིན་གྲངས་
གསུམ་གྱི་ནང་འཁོད་ ལྷན་ཚོགས་ལུ་སྒྲན་ཁྱུ་ཕུལ་དགོ།
- ༡༧.༥. རྫོང་ཁག་བཅག་འཕྲུལ་ཚུད་རྒྱུ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གིས་ གཤམ་སྲིད་བཅའ་ཡིག་གི་
དོན་ཚན་ ༡༧.༡ པ་དང་འཁྲིལ་བའི་རྒྱུད་རྒྱུ་ཚུ་གི་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་པ་ཅིན་ ཚུད་རྒྱུ་གས་
འདི་ ལྷན་ཚོགས་ལུ་མ་གཏང་པར་ བཅའ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༡༧.༤ ལུ་གཞིར་བཞག་
ཐོག་ ཚུད་རྒྱུ་གས་འདི་ལུ་དབྱེ་ཞིབ་དང་ དང་ལེན་གྱི་དབང་ཚད་ཡོད།

༡༨. ས་གནས་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་པ།

- ༡༨.༡. རྫོང་ཁག་བཅག་འཕྲུལ་ཚུད་རྒྱུ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གིས་ གྲུ་པོ་ ཡང་ན་ དམངས་མི་
ཅིག་ ཁོ་མན་ལྷན་སྡོད་མེད་པ་ལུ་ ངེས་ཤེས་འདྲོངས་རྒྱུ་གས་པ་ཅིན་ དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་
གི་འབྲུམ་མི་ཅིག་གི་གྲངས་སུ་བཅགས་ཚོགས་ཡིན་ཅུང་ དེ་བཟུམ་མའི་དབང་ཚད་དང་བྱ་
སྒྲོ་ཚུ་ ས་གནས་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་པ་ཚུ་ལུ་ བྱིར་སྐྲེལ་འབད་ནི་མེད།

༡༩. གྲོས་ཚད།

- ༡༩.༡. བཅག་འཕྲུལ་ཚུད་རྒྱུ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་བཅག་འཕྲུལ་ཚུད་
རྒྱུ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གིས་

- 17.2 The Dzongkhag Investigation Committee shall investigate a case within five days of receipt of direction under Rule 17.1.
- 17.3 The DEDSB shall forward the case to the CEDSB if it finds the case *prima facie* an offence of grave nature.
- 17.4 The DEDSB shall submit the report on every case settled to the Commission within three days of its closing.
- 17.5 The DEDSB shall have the power to investigate the case and take action without forwarding the case to the Commission, subject to Rule 17.4, if the element under Rule 17.1 are fulfilled.

18. Local Government Leaders

- 18.1 The DEDSB shall not delegate any of its powers and functions to the Local Government leaders while a *Gup* or *Mangmi* may be co-opted to support the Investigation Committee provided it does not entail conflict of interest.

19. Decision

- 19.1 The CEDSB or the DEDSB shall:

- 19.1.1 Decide the case based on the investigation report, substantiated submission by either parties during the hearing and/or any other information from a relevant and valid source;
  - 19.1.2 Arrive at a conclusion based on the majority of the Members provided the Chairperson shall have the deliberative vote in case of a tie;
  - 19.1.3 Give a reasoned decision on the case per the Electoral Laws and other laws of the land within two days after the conclusion of the hearings; and
  - 19.1.4 Provide and confirm delivery of the decision to the Political Parties, Candidates or any other person who is party to the case.
-
- 19.2 A decision of the CEDSB or a DEDSB on an election dispute shall be presented as provided for in the format as in the Election Dispute Settlement Form No. 8
  - 19.3 The decision of the CEDSB shall be final and binding unless appealed within the period of two days of issue of the decision.
  - 19.4 The decision of the DEDSB shall be final and binding unless appealed within the period of five days of issue of the decision.

༡༩. ༥. ཕ་པན་ཚུ་གིས་ གྲོས་ཚད་འདི་འབྱོར་བའི་ཤུལ་ལུ་ གྲོས་ཚད་འབྱོར་ཡོད་པའི་ངོ་འབྱོར་ལུ་
བཅག་འཐུའི་ཚུད་ཚྭ་གས་སེལ་ཐབས་འབྲི་ཤོག་ཨང་ ༩ པའི་ཐོག་ མིང་རྟགས་བཞོད་དགོ།

20. ཚུད་ཚྭ་གས་ཀྱི་བཅུད་དོན་གྲོས་ཚད།

༡༠. ༡. འབྲེལ་ཡོད་ཕ་པན་ཚུ་ལུ་ ལྷན་གསན་གྱི་སྐབས་བྱིན་པའི་ཤུལ་ལུ་ ཚུད་ཚྭ་གས་འདི་
དབྱེ་ཞིབ་ཁ་སྐོང་འབད་མ་དགོ་པར་ བཅུག་དོན་གྱི་གྲོས་ཚད་ཐོག་ གྲོས་ཐད་ཚད་ནི་འདི་
ཡང་ གལ་སྲིད་

20. ༡. ༡. ཁྱིམ་ས་འབྲེལ་ཚུད་ཚྭ་གས་ངེས་བདེན་མེད་པ།

20. ༡. 2. ཚུད་ཚྭ་གས་འདི་གི་གནད་དོན་ལུ་འགྲིག་པ་མེད་པ། དང་

20. ༡. 3. ཚུད་ཚྭ་གས་འདི་གི་གནད་དོན་ལུ་ མ་འགྲིག་པ་ཡོད་ཅུང་ འདི་གི་གྲོས་ཐག་
ཚད་ནི་ལུ་ སྐབས་བྱེད་ལང་མ་ཡོད་པ།

21. མཐོ་གཏུགས།

21. ༡. རྫོང་ཁག་བཅག་འཐུའི་ཚུད་ཚྭ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གི་ གྲོས་ཚད་མཐོ་གཏུགས་འདི་
གྲོས་ཚད་སྟོན་ཡོད་པའི་ཆོས་གངས་ལས་ ཉིན་གངས་ལཱ་གི་ནང་འཁོད་ བཅག་འཐུའི་ཚུད་
ཚྭ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་ལུ་བཅུགས་དགོ།

21. 2. བཅག་འཐུའི་ཚུད་ཚྭ་གས་སེལ་ཐབས་སྡེ་ལྟེ་བ་གིས་ མཐོ་གཏུགས་ཅིག་འབྱོར་ཡོད་
པའི་ཉིན་གངས་ལཱ་གི་ནང་འཁོད་ ཚུད་ཚྭ་གས་འདི་གི་ཚད་བཏོན་དགོ།

21. 3. བཅག་འཐུའི་ཚུད་ཚྭ་གས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་བའི་གྲོས་ཚད་འདི་ལུ་ མཐོ་གཏུགས་
ཞུ་ས་འདི་ གྲོས་ཐག་ཚད་པའི་ཉིན་གངས་གཉིས་ཀྱི་ནང་འཁོད་ བཅག་འཐུ་ལྷན་འཛིན་
གཉིས་དང་སྐྱབས་ བྱ་རིམ་ཚུ་གི་སྤྱིར་བཏང་འགོ་ཁྲིད་འབད་མི་ བཅག་འཐུ་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་
ཁྲབ་ཅིས་པའི་ འཐུས་མི་ཆ་ཆང་ཡོད་པའི་ ལྷན་ཞུགས་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ཨིན།

19.5 The parties shall sign the Acknowledgement of Decision on receipt of the decision as in the Election Dispute Settlement Form No.9.

20. Summary Decision of the Case

20.1 A case shall be summarily decided without further investigation after giving an opportunity to the concerned parties to be heard, if:

20.1.1 No real legal dispute exists;

20.1.2 There is no dispute on the material facts of the case; and

20.1.3 There is dispute with the facts of the case but there is enough evidence to decide the case.

21. Appeal.

21.1 The appeal on the decision of the DEDSB shall lie to the CEDSB within five days from the date of the decision.

21.2 The CEDSB shall issue a decision on an appeal within five days of its receipt.

21.3 An appeal on the decision of the CEDSB shall lie to the Commission comprising of the Chief Election Commissioner who shall preside over the proceedings with the two Election Commissioners within two days of the decision.

ཨིན་རུང་། བཅག་འཕུའི་ཚྱད་རྩོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བའི་འཛིན་ཨིན་མི་ བཅག་
འཕུ་ལྷན་འཛིན་འདི་ མཐོ་གཏུགས་ཕུལ་བའི་ཚྱད་རྩོགས་འདིའི་ བྱ་རིམ་འགོ་འདྲེན་
སྐབས་ཀྱི་ཁྲི་འཛིན་ཨིན་མ་ལས་ ཚྱད་རྩོགས་དེ་གི་གནད་དོན་ཚུའི་ གསལ་ཁྱུ་འབད་ནི་གི་
ལཱ་འགན་རྒྱུང་མ་ཅིག་ཨིན།

༢༡.༥ ཁྲིམས་མཐུན་དང་གནད་དོན་གྱི་ཐད་ མཐོ་གཏུགས་འདི་ འཕུས་མི་ཆ་ཆང་ཡོག་པའི་ལྷན་
ཞུགས་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་ལཱ་ཨིན།

༢༡.༥. ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ ཚྱད་རྩོགས་འདི་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུང་ ཡང་ན་ བཅག་འཕུའི་ཚྱད་
རྩོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་གིས་ བདེན་ཁུངས་ཐོབ་ཡོད་མི་ ཡང་ན་ བཟའ་གཅད་
ཀྱི་གྲོས་ཚུང་མ་བཏོན་པའི་ལཱ་གོང་ ལ་སློང་གི་སྐབ་སྐྱུང་གསལ་སྟོན་འབད་ཡོད་མི་ལཱ་
གཞིར་བཞག་ཐོག་ གྲོས་ཐག་ཚུད་ཚོག།

༢༡.༦. ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ མཐོ་གཏུགས་ཅིག་འབྱོར་ཡོད་པའི་ཉིན་གངས་ལྷ་གི་ནང་འཁོད་ ཚྱད་
རྩོགས་འདི་གི་གྲོས་ཚུང་བཏོན་དགོ།

༢༡.༧. ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚུང་ལཱ་ མཐོ་གཏུགས་འདི་ བཅག་འཕུའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་
མ་གཏོགས་ཕུལ་མི་ཚོག།

༢༢. གྲོས་ཚུང་།

༢༢.༡. ལས་སྡེ་གི་གྲོས་ཚུང་འདི་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་འཕུས་མི་ཆ་མཉམ་གྱི་མིང་རྟགས་
བཀོད་ཐོག་འོག་དགོ།

༢༢.༢. བཅག་འཕུའི་ཚྱད་རྩོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ཅིག་གི་གྲོས་ཚུང་འདི་ བཀའ་རྒྱུའི་རྣམ་
གཞག་ཅིག་གི་ཐོག་ གཤམ་འཁོད་ལྟར་དུ་ བཀོད་དེ་བཏོན་དགོམ་ཡང་།

Provided that the Election Commissioner who, as the Chairperson of the CEDSB, has presided over a particular case that is appealed shall only be responsible to present the facts of the case.

- 21.4 The appeal shall lie to *en banc* Commission on the question of law and facts.
- 21.5 Commission may decide the case based either on the findings of the Investigation Committee or the CEDSB or require production of additional evidence before giving the final decision.
- 21.6 The Commission shall issue a decision on an appeal within five days of its receipt.
- 21.7 An appeal shall not lie from the decision of the Commission except in accordance with the Election Act.

22. Decision

- 22.1 The decision of a Body shall be signed by all participating member of it.
- 22.2 The decision shall be issued under an Order as follows:

22.2.1. རྫོང་ཁག་བཅག་འཐུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ཅིག་གི་ གྲོས་ཚད་
གྱི་བཀའ་རྒྱ་འདི་ ཁྲི་འཛིན་གྱི་མཆོན་རྟགས་ཐོག་བཏོན་དགོ་ འདི་ཡང་
བཅག་འཐུ་འགོ་འདྲེན་སྤྱི་ཁྱབ།

22.2.2. བཅག་འཐུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བའི་ གྲོས་ཚད་གྱི་བཀའ་
རྒྱ་འདི་ བཅག་འཐུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བའི་ ཁྲི་འཛིན་གྱི་
མཆོན་རྟགས་ཐོག་བཏོན་དགོ།

22.2.3. ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚད་བཀའ་རྒྱ་འདི་ བཅག་འཐུ་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་
མཆོན་རྟགས་ཐོག་བཏོན་དགོ།

23. བསྟར་སྤྱོད།

23.1. བཅག་འཐུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་བཅག་འཐུའི་ཚུད་
སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གི་གྲོས་ཚད་འདི་ གཤམ་སྤྱི་མཐོ་གཏུགས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཆར་
བའི་ཤུལ་ལུ་ གྲོས་ཚད་འདི་བསྟར་སྤྱོད་འབད་དགོ།

ཨིན་རུང་ མཐོ་གཏུགས་ཀྱི་ཐད་ལུ་ མཐོ་གཏུགས་དབང་འཛིན་གྱི་གྲོས་ཚད་འདི་ བསྟར་
སྤྱོད་འབད་དགོ།

23.2. རྫོང་ཁག་བཅག་འཐུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གི་གྲོས་ཚད་འདི་ བཅག་འཐུ་
འགོ་འདྲེན་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱིས་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་དགོ།

23.3. རྫོང་ཁག་བཅག་འཐུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གིས་ བཅག་འཐུའི་ཚུད་སྟོགས་
སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་ལུ་ བཏང་བའི་ཚུད་སྟོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚད་འདི་ བཅག་འཐུའི་ཚུད་
སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བའི་ཁ་བཏོད་དང་འཁྲིལ་ བཅག་འཐུ་འགོ་འདྲེན་སྤྱི་ཁྱབ་
ཀྱིས་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་དགོ།

- 22.2.1 The Order on the decision of a DEDSB shall be issued under the signature of the Chairperson i.e. Chief Election Coordinator.
- 22.2.2 The Order on the decision of the CEDSB shall be issued under the signature of the Chairperson of the CEDSB.
- 22.2.3 The Order on the decision of the Commission shall be issued under the signature of the Chief Election Commissioner.

23. Execution

- 23.1 The decision of the CEDSB or the DEDSB shall be executed upon the lapse of the appeal period when there is no appeal.

Provided in the case of appeal, the decision of the appellate authority shall be executed.

- 23.2 The decision of the DEDSB shall be executed by the Chief Election Coordinator.
- 23.3 The decision on a case forwarded to the CEDSB shall be executed by the Chief Election Coordinator as per the instruction of the CEDSB.

23.3. རྫོང་ཁག་བཅག་འཐུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་ མཐོ་གཏུགས་འབྱོར་བའི་ བཅག་
འཐུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བའི་གྲོས་ཚད་འདི་ འབྲུགས་གི་བཅག་འཐུ་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་གྱིས་ བསྟར་སྦྱོད་འབད་དགོ།

23.4. བཅག་འཐུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་ལུ་ ཚུད་སྟོགས་ཐད་ཀར་དུ་ཐོ་བཀོད་
འབད་བའི་གྲོས་ཚད་འདི་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་གྱིས་ བསྟར་སྦྱོད་འབད་དགོ།

23.6. ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ཚུད་སྟོགས་གང་རུང་ཅིག་གི་གྲོས་ཐག་ཚད་མི་འདི་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
བྱང་ཆེན་གྱིས་ བསྟར་སྦྱོད་འབད་དགོ།

24. བཀའ་རྒྱ་ལུ་སྦྲུང་མེད།

24.1. མི་ངོ་ ལས་སྡེ་ ཚོགས་པ་ ཡང་ན་ འདེམས་ངོ་ཅིག་གིས་ བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་
དོན་ཚན་ 32 དང་འཁྲིལ་སྒེལ་བའི་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་ཅིག་ལུ་ ངོས་ལེན་མེད་པའི་
བྱ་སྦྱོད་འདི་ བཀའ་རྒྱ་ལུ་སྦྲུང་མེད་བསྟར་བའི་ གངས་སུ་ཅིས་འཛགས་འབད་དགོ།

24.2. མི་ངོ་ ལས་སྡེ་ ཚོགས་པ་ ཡང་ན་ འདེམས་ངོ་ཅིག་ལེ་ བཅའ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ 24.1
པ་དང་འཁྲིལ་བའི་གཞི་དཔྱད་འགུལ་ཐོག་ཡོད་མི་འདི་ བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་
འཁྲིལ་ འབྲེལ་སྦྱོད་འཐབ་དགོ།

25. གྲོས་ཚད་བྱིན་ནི་ལུ་མཐའ་མཚུག་གི་ཉིམ།

25.1. བཅག་འཐུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་གྱི་ཉིམ་མ་རན་པའི་
ཉིན་གངས་བདུན་ལས་མ་ཕྱི་བར་ བཅག་འཐུའི་ཉོགས་བཤད་འབྱོར་ཡོད་མི་དེ་ལུ་ མཐའ་
དབྱེད་ཀྱི་གྲོས་ཐག་ཚད་དགོ།

25.2. རྫོང་ཁག་བཅག་འཐུའི་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གིས་ ཐད་ཀར་ ཡང་ན་ བརྒྱུད་དེ་
འབྱོར་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཉོགས་བཤད་ཚུ་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་གྱི་ཉིམ་མ་རན་པའི་ཉིན་གངས་
བདུ་ཐམ་ལས་མ་ཕྱི་བར་ མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་གྲོས་ཐག་ཚད་དགོ།

- 23.4 The Decision on a case appealed from the DEDSB to the CEDSB shall be executed by the Secretary of the Election Commission of Bhutan.
- 23.5 The decision of the CEDSB on a case registered directly with it shall be executed by the Secretary of the Commission.
- 23.6 The decision of the Commission on any case shall be executed by the Secretary of the Commission.

24. Contempt of Orders

- 24.1 An act of refusal by any person, an organization, a Party or a Candidate to an order of the Commission issued under Section 37 of the Election Act shall be deemed as Contempt of Order.
- 24.2 A person, organization, a Party or a Candidate guilty of an offence under Rules 24.1 shall be dealt as per the Election Act of the Kingdom of Bhutan 2008.

25. Last Day of Giving Decisions

- 25.1 The CEDSB shall, not later than seven days before a Poll Day, take a final decision on election complaint received by it.
- 25.2 The DEDSB shall, not later than ten days before a Poll Day, take its final decision on an election complaint received by it or referred to it.

25.3. ལྷན་ཚོགས་ལུ་ 25.7 ནང་25.2 ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་དུས་ཚོད་རྫོགས་པའི་
ཤལ་ལུ་ བཅག་འཕྱུའི་ཉོགས་བཤད་ཆམ་ཉམ་ བཤད་ཀྱི་ཚུད་བཤེར་འབད་དགོ་པའི་
འགན་ཁུར་འབག་དགོ།

26. བཅག་འཕྱུའི་ཚུད་རྫོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ཙ་གོལ།

26.1. བཅག་འཕྱུའི་ཚུད་རྫོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་འདི་ གཤམ་འཁོད་རྣམ་གཞག་ཐོག་ རང་
བཞིན་གྱིས་ཙ་གོལ་ཨིན་མི་འདི་ཡང་

26.1.1. བཅག་འཕྱུའི་ཚུད་རྫོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྷེ་བ་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་ཉིམ་མ་
རན་པའི་ ཉིན་གངས་དགུ་གི་ལྷ་གོང་ལུ།

26.1.2. རྫོང་ཁག་བཅག་འཕྱུའི་ཚུད་རྫོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་
ཉིམ་མ་རན་པའི་ ཉིན་གངས་དགུ་གི་ལྷ་གོང་ལུ།

27. ས་གནས་གྱི་གཞུང་།

27.1. ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་འཕྱུའི་སྐབས་ བཅག་འཕྱུའི་ཉོགས་བཤད་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ བཅག་
འཕྱུ་འགོ་འདྲན་སྤྱི་ཁབ་ལུ་བཙུགས་དགོ།

27.2. རྫོང་ཁག་བཅག་འཕྱུའི་ཚུད་རྫོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གིས་ ཉོགས་བཤད་རྫོད་པའི་
ཉིན་གངས་ལྷ་གི་ནང་འཁོད་ དགོས་འཁོ་དང་བསྟན་པའི་ དང་ལེན་འབད་དགོ།

27.3. དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཐངས་ གོས་ཚོད་བཏོན་ཐངས་ དེལས་མཐོ་གཏུགས་གྱི་བྱ་སྒྲིའི་རིམ་པ་
ཚུ་ བཅའ་ཡིག་འདི་དང་ བཅག་འཕྱུའི་ཚུད་རྫོགས་སེལ་ཐབས་ལག་དཔེ་ནང་བཀོད་ཡོད་
པའི་ བྱ་སྒྲིའི་རིམ་པ་དང་འབྲེལ་དགོ།

27.4. རྫོང་ཁག་བཅག་འཕྱུའི་ཚུད་རྫོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་གིས་ གལ་སྲིད་ཚུད་རྫོགས་འདི་
འདེམས་ཅི་ཅིག་གིས་ གཞོད་འགོལ་འཛབ་ཆེན་ཅིག་ལུ་མཐོང་ཆོ་ བཅག་འཕྱུའི་ཚུད་
རྫོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྷེ་བ་ལུ་གཏང་དགོ།

- 25.3 The Commission shall be responsible to adjustable directly on all election complaints received after the lapse of time provision prescribed under Rules 25.1 and 25.2.

26. Dissolution of Election Dispute Settlement Bodies.

- 26.1 The Election Dispute Settlement Bodies shall automatically dissolve in the flowing manner:

26.1.1 The CEDSB six days before the Poll Day; and

26.1.2 The DEDSB nine days before the Poll Day.

27. Local Government

- 27.1 Any election complaint during the Local Government elections shall normally be made to the Chief Election Coordinator, however, any complaint related to the Local Government Elections made to the Chief Election Commissioner must be forthwith sent to the concerned Chief Election Coordinator.
- 27.2 The DEDSB shall take the required action within five days of the receipt of a Complaint.
- 27.3 The procedure for investigation, decision and appeal shall be as per the procedures laid down under these Rules and the Election Dispute Settlement Manual.
- 27.4 The DEDSB shall forward the case to the CEDSB, if in its opinion a grave offence has been committed by a Candidate.

25. གཞུང་གི་ལས་སྡེ་ཚུ་ལས་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་བདེན་ཁུངས་ཐོབ་པ།

25.1. གཤམ་སྲིད་ རྣམ་དག་གི་བཅག་འཕྲུལ་མཐོང་སྐྱོང་ལུ་ གཞོད་ཉེན་གྱི་དོགས་པ་ ཡང་ན་
བཅག་འཕྲུལ་ཅིག་གི་བཅག་འཕྲུལ་གྲུབ་འབྲས་ལུ་གཞོད་ཉེན་སྲིད་པའི་ཚུད་སྟོགས་ཅིག་
གཞུང་གི་མངའ་འོག་གི་བྲིམས་མཐུན་ ལས་སྡེ་གཞན་ཅིག་ལས་ ལྷན་ཁྱུ་ ཡང་ན་ གྲོས་
ཚད་ཐོབ་པ་ཅིན་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ འོས་འབབ་ལྷན་པའི་དང་ལེན་ལུ་ བཅག་འཕྲུལ་ཚུད་
སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་ བཏོད་བྱུང་འབད་དགོ།

26. ཉེས་ཆད།

26.1. ལྷན་ཚོགས་ ཡང་ན་ བཅག་འཕྲུལ་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་ ཡང་ན་ རྫོང་
ལག་བཅག་འཕྲུལ་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་སྡེ་གིས་ གཤམ་སྲིད་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་
ཡང་ན་ འདམས་ལོ་ ཡང་ན་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པའི་ངོ་ཚབ་ ཡང་ན་ མི་ངོ་ ཅིག་གིས་ བཅག་
འཕྲུ་དང་འབྲེལ་བའི་བྲིམས་ལུགས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ཚུ་གི་དགོངས་དོན་དང་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་ དེ་ལས་གཞན་བརྟེན་འཕྲིན་ཚུ་ལ་ལས་འགལ་བ་ལུ་ རྒྱ་མཚན་ལྷན་
པའི་བདེན་ཁུངས་མཐོང་པ་ཅིན་ འགོ་དང་པའི་སྐྱབས་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་འདི་ཡང་

26.1.1. གཤམ་འཁོད་ བཅའ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ 26.1.2 དང་ 26.1.3 པའི་ནང་
མ་ཚད་པའི་ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ ཉེན་བརྟེན་བྱིན་ནི་དང་ ལས་མི་འབྲེལ་ཆའི་ཚད་གཞི་
ཉུང་ཤོས་ཐོག་ ཉེན་བྱངས་སུ་མ་བྱུང་ཉེས་ཆད་བཀའ་ནི།

26.1.2. འདམས་ལོ་ལུ་ ཉེན་བརྟེན་བྱིན་དང་ ལས་མི་འབྲེལ་ཆའི་ཚད་གཞི་ཉུང་ཤོས་
ཐོག་ ཉེན་བྱངས་སུ་བྱུང་ཉེས་ཆད་བཀའ་ནི།

26.1.3. སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ལུ་ ཉེན་བརྟེན་བྱིན་ནི་དང་ ལས་མི་འབྲེལ་ཆའི་ཚད་གཞི་ཉུང་
ཤོས་ཐོག་ ཉེན་བྱངས་ཆིག་བརྒྱ་ལྷུ་བཅུ་ཉེས་ཆད་བཀའ་ནི།

28. Investigation Findings from Government Agencies

- 28.1 The Commission shall, if it receives report or decision from any other agency of the Government under the laws on cases likely to adversely question the integrity or adversely affect results of an election, direct the CEDSB to take action as deemed appropriate.

29. Penalties

- 29.1 The Commission, or the CEDSB or DEDSB may, if it finds there is reasonable ground to believe that a Political Party or Candidate or Representative of the Political Party or a person has violated any provisions of the Electoral Laws, Rules and Regulations, Orders and any other Notifications of the Commission for the first time, subject to Rules 29.4, resort to:
- 29.1.1 Issue warning and impose a fine of the minimum wage for thirty days to any person not covered by Rules 29.1.2 and 29.1.3 below;
  - 29.1.2 Issue warning and impose a fine of the minimum wage for sixty days to a Candidate;
  - 29.1.3 Issue warning and impose a fine of the minimum wage for one hundred fifty days to a Political Party;

༢༩.༡.༤. ཚོགས་རྒྱན་རྒྱུ་མི་ཚུ་ལུ་   རྒྱུ་བསྐྱུལ་ཐོག་བྱིན་པའི་རྒྱ་དངོས་/གསོལ་ངས་
གྱི་རིགས་ནམ་ཚུ་ གཞུང་བཞེས་གཏང་ནི།

༢༩.༡.༥. འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་ལུགས་དང་བཟླ་འཕྲིན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་   འོས་འབབ་དང་
བསྟུན་ བདག་སྟོང་གིས་དང་ལེན་འབད་ནི། ཡང་ན་

༢༩.༡.༦. གལ་སྲིད་ མི་ངོ་ཅིག་གིས་ བཅག་འཕྲུའི་ཞི་བདེ་གི་འགོ་འབྲེན་ལུ་ གནོད་
ཉེན་གྱི་རྒྱུ་འབྱུང་བཅུག་པ་ཅིག་   བཅག་འཕྲུའི་བདེ་སྲུང་བཅའ་ཡིག་དང་
སྒྲིགས་གཞི་དང་འཁྲིལ་ རྒྱལ་གཞུང་འབྲུག་གི་འགག་གི་འགག་སྡེ་ལུ་ རོ་དམ་
འོག་ བཞག་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་བསྐྱེད་ནི།

༢༩.༢. ལྷན་ཚོགས་ ཡང་ན་ བཅག་འཕྲུའི་ཚོད་རྒྱུ་མེད་མེད་མེད་སེལ་ལས་སྡེ་ལྷེ་བ་གིས་ གལ་སྲིད་
སྲིད་རོན་ཚོགས་པ་ ཡང་ན་ འདེམས་ངོ་ ཡང་ན་ སྲིད་རོན་ཚོགས་པའི་ངོ་ཚབ་ ཡང་ན་ མི་
ངོ་ཅིག་གིས་ བཅག་འཕྲུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ཚུ་
གི་དགོངས་དོན་ དེ་ལས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་དང་བཟླ་འཕྲིན་ཚུ་ལས་ ཐེངས་གཉིས་
པ་རྒྱབ་འགལ་འབད་ཡོད་པ་མཐོང་ཆོ་

༢༩.༢.༡. བཀག་སྒྲོམ་གྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ནི།

༢༩.༢.༢. འདེམས་ངོ་འི་གདམ་ངོ་གི་ཞུ་ཡིག་འདི་ ཆམེད་གཏང་ནི།

༢༩.༢.༣. བཅག་འཕྲུའི་གྲུབ་འབྲས་འདི་རྒྱ་མེད་བཟོ་ནི།

༢༩.༢.༤. གལ་སྲིད་ མི་ངོ་ཅིག་གིས་ བཅག་འཕྲུའི་ཞི་བདེ་གི་འགོ་འབྲེན་ལུ་ གནོད་ཉེན་
གྱི་རྒྱུ་འབྱུང་བཅུག་ཆོ་   བཅག་འཕྲུའི་བདེ་སྲུང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་
གཞི་དང་འཁྲིལ་ རྒྱལ་གཞུང་འབྲུག་གི་འགག་སྡེ་ལུ་ རོ་དམ་འོག་བཞག་
དགོ་པའི་དགོངས་མཁོ་བསྐྱེད་ནི།

- 29.1.4 Forfeit any property/gift given to influence voters;
  - 29.1.5 Take appropriate administrative action under the relevant laws and notifications; or
  - 29.1.6 Require Royal Bhutan Police to detain a person under Election Security Rules and Regulation if a person causes threat to the conduct of peaceful election.
- 29.2 The Commission or the CEDSB shall, if it finds that a Political Party or Candidate or Representative of the Political Party or a person has violated any provisions of the Electoral laws, Rules and Regulations, Orders and any other Notifications of the Commission for the second time, shall:
- 29.2.1 Issue restraining order;
  - 29.2.2 Cancel the nomination of the candidature;
  - 29.2.3 Nullify the election results;
  - 29.2.4 Require Royal Bhutan Police to detain a person under Election Security Rules & Regulations if a person causes threat to the conduct of peaceful election;

༢༩.༢.༥. བསྐྱལ་བསྐྱབས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ལྷག་ལུས་འདི་ནང་ལུ་ བསྐྱལ་བསྐྱབས་འབད་
མ་བཅུག་ནི། ཡངན་

༢༩.༢.༦. སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཅིད་ ཐོ་བཀོད་ལས་བརྟོན་གཏང་ནི།

༢༩.༣. རྫོང་ཁག་བཅག་འབྱུང་ཅོད་རྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྤྲེ་གིས་ཡང་ ལས་སྤྲེ་འདི་གིས་
དབྱེ་ཞིབ་དང་གྲོས་ཐང་ཆོད་ཡོད་པའི་ཅོད་རྟོགས་ཚུ་འཁྲིམས་འགལ་གྱི་གནོད་འགལ་ལུ་
བཅའ་ཡིག་འདི་དོན་ཚན་ ༢༩.༡ ༢༩.༢.༡ དེ་ལས་ ༢༩.༢.༢ དང་འབྲེལ་ ཉེས་
ཆད་ཚུ་བཀལ་ཆོག།

༢༩.༤. ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ གལ་སྲིད་འདེམས་འོ་ ཡངན་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ ཡངན་ གཞན་མི་ངོ་
ཅིག་གིས་ ཚབས་ཆེན་གྱི་གནོད་འགལ་འཐབ་པའི་མཐོང་སྣང་འབྱུང་ཆོ་ བཅའ་ཡིག་འདི་
གི་དོན་ཚན་ ༢༩.༡ དང་ ༢༩.༢ དང་མ་འབྲེལ་བར་ ཐངས་དང་པ་ལུ་རང་ འབྲུག་གི་
བཅག་འབྱུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་འབྲེལ་ འབྲེལ་སྦྱད་འཐབ་དགོ།

༣༠. བཅག་འབྱུང་བཤེར་ཡིག།

༣༠.༡. ཁྲིམས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་ བཅག་འབྱུང་བཤེར་ཡིག་གཅིག་ བཤེར་ཡིག་ཕུལ་ནི་གི་
དུས་ཡུན་མ་རྫོགས་པའི་སྤྱི་གོང་ཕུལ་དགོཔ་ཚུ་ཡང་

༣༠.༡.༡. གལ་སྲིད་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བཅག་འབྱུང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཆོ་ ཆེམ་ཐོའི་ཁྲིམས་
འདུན་ལུ། ཡངན་

༣༠.༡.༢. གལ་སྲིད་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་འབྱུང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཆོ་ རྫོང་ཁག་
ཁྲིམས་འདུན་ལུ།

- 29.2.5 Restrain from campaigning for rest of the campaign period; or
- 29.2.6 Deregister a Political Party.
- 29.3 The DEDSB may also impose the penalties under Rules 29.1, and 29.2.1 for the offence of violation in the cases investigated and decided by it.
- 29.4 The Commission shall, notwithstanding Rule 29.1 and 29.2, if it is of the opinion that a grave offence has been committed by a Candidate or Political Party or any other person, deal with the matter at the first instance in accordance with the Electoral Laws.

30. Election Petition

- 30.1 Any election petition under the Electoral Laws shall be filed within the Petition Period before:
  - 30.1.1 The High Court, if it pertains to Parliamentary election; or
  - 30.1.2 The concerned Dzongkhag Court if it pertains to the Local Government elections.

༣༠.༡.༣. བཤེར་ཡིག་ལེན་ཏེ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ བཤེར་ཡིག་ནང་བཀོད་དེ
 ཡོད་པའི་ ཚྱོད་བཤེར་ཚུལ་བཟུན་གྱི་དོན་ལུ་ ཚྱོད་ཁྲི་བཅའ་ཞུགས་འབད་
 དགོཔ་གི་དགོས་མཁོ་ག་ཟེགས་ཆེ་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོ་བཞག་ཡོད་པའི་
 བཅག་འཕུའི་འགོ་དཔོན་འདི་ལུ་ ཚྱོད་ཁྲི་འབད་བཅའ་ཞུགས་འབད་དགོཔ་ལུ་
 བཀོད་ཁྲབ་འབད་ཆོག་ནི་དང་ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ དམིགས་བསལ་བཅག་འཕུ་
 དེ་ནང་འབྲེལ་བའི་ བདེན་དཔྱད་བྱིན་ནི་དང་ བཅག་འཕུའི་འགོ་དཔོན་ཆ་མཉམ་
 གྱི་འགན་ཁུར་ཨིན།

༣༡. ཀུན་སྤྱོད་ནཱས་གཞག།

༣༡.༡. བཅག་འཕུའི་ཚྱོད་ཚོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ ཡང་ན་ དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུད་གི་འཕུས་མི་
 ཅིག་གིས་ བཅག་འཕུའི་ཚྱོད་ཚོགས་ཅིག་ལུ་ ཁེ་ཕན་ལྷན་སྤྱོད་ཡོད་ཆེ་ གསལ་བསྐྱབས་
 འབད་དགོཔ་དང་ གལ་སྲིད་ ཚྱོད་ཚོགས་ཅིག་ལེ་ཁེ་ཕན་ལྷན་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཅེས་བདེན་
 ཨིན་ཆེ་ ཁོ་/མོ་གི་ ཚྱོད་ཚོགས་འདི་གི་དབྱེ་ཞིབ་དང་ བྱ་རིམ་གང་རུང་ཅིག་ནང་ གལ་
 གཏོགས་འབད་མི་ཆོག།

༣༡.༢. བཅག་འཕུའི་ཚྱོད་ཚོགས་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ ཡང་ན་ དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུད་གི་འཕུས་མི་
 ཅིག་གིས་ བཅག་འཕུའི་ཀུན་སྤྱོད་ནཱས་གཞག་ལུ་གནས་དགོ།

༣༢. བཅག་འཕུའི་དུས་ཡུན་མིན་སྐབས་ཀྱི་ཉོགས་བཤད་དང་བཤེར་ཡིག།

༣༢.༡. བཅག་འཕུའི་དུས་ཡུན་མིན་སྐབས་ཀྱི་ཉོགས་བཤད་འབྱོར་བའི་རིགས་རྒྱུ་ བཅག་འཕུ་ལྷན་
 འཛིན་སྤྱི་ཁྲབ་ལུ་བཀོད་དགོ།

༣༢.༢. ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ ཉོགས་བཤད་འབྱོར་བའི་ཤུལ་ལུ་ བཅག་འཕུ་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཁྲིམས་ལུགས་དང་འཁྲིལ་བའི་དང་ལེན་ལུ་ དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུད་ཅིག་བསྐྱོ་བཞག་
 འབད་དགོ།

- 30.1.3 The court trying the election petition may direct the election officials appointed by the Commission to be joined as respondent where the Court is of the view that the joining of respondent is necessary for proper adjudication of any issue raised in the petition, and it shall be the responsibility of all Election Officials to give testimony regarding that particular election to the Court

31. Code of Conduct

- 31.1 A Member of an Election Dispute Settlement Body or an Investigation Committee shall declare any conflict of interest related to an election dispute and it is affirmed to have conflict of interest pertaining to a case, he/she will not participate in the investigate and/or any proceedings of that case
- 31.2 A Member of an Election Dispute Settlement Body or an Investigate Committee shall abide by the Election Code of Conduct.

32. Complaints and Petitions during Non-Election Period

- 32.1 Any complaints received during the non-election period shall be addressed to the Chief Election Commissioner.
- 32.2 The Commission shall, on receipt of the complaints, appoint an Investigation Committee to take action as per the Electoral Laws.

མཐའ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༣༢.༡ དང་༣༢.༢ པའི་ནང་ ག་སྟེ་འབད་བཀོད་དེ་ཡིད་རུང་
བཅག་འབྱུང་དུས་ཡུན་མིན་པའི་སྐབས་ དམིགས་བསལ་བཅག་འབྱུང་ཅིག་དང་འབྲེལ་བའི་
ཉལ་བཤད་གང་རུང་ཅིག་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ངོས་ལེན་མི་འབད།

༣༣. ལམ་སྟོན་དང་ བཀོད་ཁྲབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཚན།

༣༣.༡. ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ལམ་སྟོན་དང་བཀོད་ཁྲབ་གནང་ཚེགས་ཚུ་ཡང་

༣༣.༡.༡. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དགོངས་དོན་གང་རུང་ཅིག་གི་དོགས་
སེལ་དོན་ལུ།

༣༣.༡.༢. དེ་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་འབྲེལ་བའི་དཀར་པ་
གང་རུང་ཅིག་འབྱུང་སྐབས་སེལ་ཐབས་ལུ། དང་

༣༣.༡.༣. ཚུག་བཤེར་དང་ཚུད་སྟོགས་སེལ་ཐབས་ཀྱི་གནད་དོན་གང་རུང་ཅིག་ བཅའ་
ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ནང་ ཁ་གསལ་སྟེ་བཀོད་དེ་མེད་པ་དང་ ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ལུ་ བཅའ་ཡིག་འདི་ཚུ་འདི་དགོངས་དོན་གྱིས་མ་
འབྲས་པ་དང་ དགོངས་སེལ་གྱི་དགོངས་མཁོ་ཡོད་པ་སྟེ་མཐོང་པ་ཅིན།

༣༤. གོ་དོན་འབྲེལ་བཤད་དང་འཕྲི་སྟོན་དབང་འཛིན།

༣༤.༡. ལྷན་ཚོགས་འདི་ གལ་སྲིད་ གོ་དོན་མ་འདྲ་བའི་གནད་རེ་ཤར་ཆེས་ བཅའ་ཡིག་དང་
སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་གོ་དོན་འབྲེལ་བཤད་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་དབང་འཛིན་ཨིན།

༣༤.༢. ལྷན་ཚོགས་འདི་ལུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་འདི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལུ་ ཁ་སྐོང་ ཁྱད་
པར་བཟོ་ནི་ ཡང་ན་ ཆམེད་གཏང་ཐོག་ འཕྲིན་སྟོན་གྱི་དབང་ཡོད།

Notwithstanding Rules 32.1 and 32.2, the Commission shall not entertain any complaints related to a particular election during the Non-Election Period.

33. Power of the Commission.

33.1 The Commission shall have the authority to issue instructions and directions:

33.1.1 For the clarification of any of the provisions of these Rules and Regulations;

33.1.2 For the removal of any difficulty which may arise in relation to the implementation of any such provisions; and

33.1.3 In relation to any matter with respect to adjudication and settling of disputes for which these Rules make insufficient provision and clarification is necessary in the opinion of the Commission.

34. Authority of Interpretation and Amendment

34.1 The Commission shall, in case of difference in meaning, be the final authority on interpretation of these Rules.

34.2. The Commission may amend by way of addition, variation, or repeal the provisions of these Rules.

Bena.

བཅུག་འབྲུ་ལྷན་འཛིན།

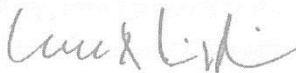
བཅུ་ལྔ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་

བཅུག་འབྲུ་ལྟོན་འཛིན་སྤྱི་ཁྲབ།

Done under the seal of the Election Commission of the Kingdom of Bhutan
on this 24th of June 2015 corresponding to the 8th Day of the 5th Month of the
Wood Female Sheep Year in the Bhutanese Calendar.

Election Commissioner

Election Commissioner

Chief Election Commissioner

Election Dispute Settlement Form No. 1

Election Complaint Forms

To

Chief Election Commissioner

Election Commission of Bhutan

Thimphu

Or

Chief Election Coordinator/National Observer/Returning Officer

.....*Demkhong*

.....*Dzongkhag*

I, Mr./Mrs....., bearing Voter Photo Identity Card (VPIC)/ Citizenship Identity Card number.....
Of..... (permanent address) would like to lodge, under Rule 9 of the Election Dispute Settlement Rules and Regulation 2013, a complaint related to the.....
elections in .....*Gewog/Thromde of*
..... Dzongkhag.

The details of the complaint are as follows:

1. Case of controversy

Election Dispute Settlement Form No. 1

- [illegible]

Election Dispute Settlement Form No. 1

4. Name of the parties/ Candidates/ Individuals against whom the complaint is filed.

I hereby, in testimony of the above and in full knowledge that appropriate action can be taken under the Election Act of the Kingdom of Bhutan 2008, put my signature here-below:

..... **Affix legal Stamp**

(Name of Complainant)

(Present Residential/Work Address and Telephone Number)

This must be signed by the complainant with proper address and contact details

Date : .....

Election Dispute Settlement Form No. 1

(Name and Designation of Receiver)

Election Complaint Receiving Authority

Date of Receipt: .....

Handed over to the:

Chief Election Coordinator/Chief Election Commissioner on date:
.....

Election Dispute Settlement Form No. 2

Show Cause Notice

Date: .....

To

.....
.....*Demkhong*
.....*Dzongkhag*

Subject: Show Cause Notice

A complaint has been filed against you that on
....., you have
.....
.....which is an electoral offence within the
meaning of Section.....of the Election Act of the Kingdom
of Bhutan, 2008.

You are, therefore required to provide justification as to why legal action
should not be taken against you within the meaning of the above Section
of the Election Act within three days of the receipt of this letter i.e
.....2013

Should you fail to give an explanation within the above date, it shall be
deemed that you have no reasonable explanation to offer and as such, the
Central/Dzongkhag Election Dispute Settlement Body/ Election
Commission shall proceed to take such action as deemed necessary and
appropriate.

( )

Chairperson

DEDSB/CEDSB/ECB

Election Case Register

.....Dzongkhag

.....Election

Cash Details	ISSUE	REMARKS/STATUS
Case No.: Complainant: Defendant : Complaint lodged with: On: Complaint Received by DEDSB/CEDSB on: Investigation Committee: 1. .... 2. .... 3. .... 4.		

Content of Investigation Report

1. The report should:
  - a. Mention how the complaint was received stating when the complaint was made, to whom and the alleged violation of law;
  - b. Answer these questions about the case: who, what, when, where, why, how, and how much.
  - c. State the allegations in the proper format (who did what in violation of which provision of Electoral Laws and when).
  - d. State the facts clearly, accurately and completely.
  - e. Explain the Electoral Laws and apply them to the facts.
  - f. Include mitigating and aggravating circumstances and facts that do not support your conclusions to ensure you tell the “whole” story, not just one side.
2. The report should:
  - a. List the interview on the case and/ or documents or evidence that you have reviewed or collected in the report and include all enclosures or attachments.
  - b. Provide Election Dispute Settlement Body members that true and factual information they need to reach a sound and fair decision.
3. The report should:
  - a. Address the complaint lodged with the Election Dispute Settlement Body.
  - b. Discuss all significant evidences and information related to the case.
  - c. Thoroughly discuss and analyze the rules and regulations and how they apply to the facts.
  - d. State how the findings are proving or disproving the complaint.
  - e. Suggest what action should be taken or not.
4. At the hearings, present the facts of the matter as at 3(a) (b) and (c) above but do not present the recommendation at 3 (e) or the conclusion in 3 (d).

Notice of Hearing

Date:.....

To

.....Party/Candidate/ Individual

.....*Demkhong*

.....Dzongkha

Subject: Notice of Hearing under Rule 14.2 of the Election Dispute Settlement Rules and Regulations

Dear Sir/ Madam,

This letter is being served as the Notice of Hearing from the Central/Dzongkhag Election Dispute Settlement Body/ ECB under rule 14.2 of EDSRR on the complaint lodged by/against you in the .....elections.

The hearing will be held on ....., 2013, at.....
a.m./p.m., at.....

If you are not able to attend the Hearing in person you have the right to appoint a representative authorized as in Election Complaint Form No.:6. Your representative shall have the right to ask questions or clarify or submit new evidences, and/ or view the evidence.

In case you fail to attend the hearing or appoint a representative for the hearing your right shall be deemed to be waived off and the hearing shall proceed a scheduled.

( )

Chairperson
DEDSB/CEDSB/ECB

Upon delivery, a copy should be signed as follows and retained in the Case File:

Received by:

.....(Name & Signature)

.....(Date)

Representative Authorization Letter

To
The Chairperson
Dzongkhag Election Dispute Settlement Body
.....Dzongkhag Or
CEDSB/ECB
Thimphu

Dear Sir/Madam,

I..... bearing VPIC No. ....
from.....*Demkhong*.....Dzongkhag, the
Party President/Candidate/Others hereby authorize
.....VPIC No:..... to represent
Party/Me at (all) the hearing (s) conducted by the DEDSB/CEDSB/ECB
in relation to the election dispute filed by.....against
..... on.....

I authorize my representative to act on the Party's/ my behalf with full power and authority, including to submit new evidence, view evidence ask questions, answer and/or clarify doubts on my behalf during the entire proceedings.

I hereby undertake to abide by all and any submission made by the representative and shall be held fully accountable for any decision or submission made by him/her on the Party's/ my behalf with regard to the case mentioned above.

For authentication, I have attested below the Signed Undertaking by the authorized Person.

UNDERTAKING

I,.....bearing VPIC No.....of
.....*Demkhong*.....
Dzongkhag hereby undertake to be the authorized representative of
.....Party/Candidate/Other and represent the
Party/him/her at the hearing related the Election Dispute filed by
.....against.....on.....

This authorization letter is valid from the issuance date till the decision
of the case is issued.

Signature of Authorised Representative

Date: .....

Name and signature of the person giving the authorization letter:

.....

Date: .....

Sitting Arrangement for Hearing

Chairperson

Investigation Committee
Members

Members of EDSB

Complainant &
Defendant

Decision Format on Election Dispute (DEDSB)

སྤྱི་ཚེས་.....

ཇི་ ད་ལན་། གཤམ་གསལ་ཚུ་པན་གྱི་ཚུད་གཞི་དེ་..... རྫོང་ཁག་བཅག་འབྲུའི་
ཚུད་ཚྭ་གསལ་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལུ་ སྤྱི་ཚེས་..... ལུ་ བཅར་ཞུགས་འབད་
ཡོད་པའི་ཚུད་ཚྭ་གསལ་ཨང་..... ཅན་མ།

༡. རོ་སྤྱོད།

ཚུད་ཅ།

༡. རོ་མ་..... རོ་མ།

ཚྭ་གསལ་རྒྱུ་སྤྲུལ་མི་རོ་མ་འཛིན་འདྲ་བར་ཨང་

.....

ཚུད་ཅ།

རོ་མ་..... རོ་མ།

ཚྭ་གསལ་རྒྱུ་སྤྲུལ་མི་རོ་མ་འཛིན་འདྲ་
བར་ཨང་

.....

ཞིད་འོག་.....།

རྫོང་ཁག་.....།

ཞིད་འོག་.....།

རྫོང་ཁག་.....།

༢ ཚུད་རྒྱུ་གསུང་སྒྲིག་པ།

..... རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ ..... རྒྱུ་ལྟར་གྱི་

..... རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ ..... རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ ..... རྒྱུ་ལྟར་གྱི་

༢༠ ..... རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ ..... རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ ..... རྒྱུ་ལྟར་གྱི་

.....

..... (གཞན་པོ་ལྟར་)

༣. ཚུད་རྒྱུ་གསུང་སྒྲིག་པ་ལྟར་གྱི་ལྟར་གྱི་

༤. རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ རྒྱུ་ལྟར་གྱི་

༥. ཚུད་རྒྱུ་གསུང་སྒྲིག་པ་ལྟར་གྱི་ རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ རྒྱུ་ལྟར་གྱི་

རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ རྒྱུ་ལྟར་གྱི་

༦. རྒྱུ་ལྟར་གྱི་

༧. རྒྱུ་ལྟར་གྱི་

བཀའ་བྱུང་།

[illegible]

(མིང་.....)

འབྲུག་མི།

(མིང་.....)

འབྲུག་མི།

(མིང་.....)

འབྲུག་མི།

(མིང་.....)

འབྲུག་མི།

(མེད་.....)

ཁྱེ་འཛོམ།

རྫོང་ཁག་བཅུག་འཁྱའི་རྩྱུ་རྩོད་རྟོགས་སེལ་ཐབས་ལས་མྱེ།

Election Dispute Settlement Form No. 9

Acknowledgement of Decision of the DEDSB/CEDSB/Commission

I,.....holder of VPIC No:
.....of.....village,
.....Gewog,.....Dzongkhag
acknowledge that I have received a copy of the decision of the
DEDSB/CEDSB/Commission.

Signature (Thumb impression of the receiver)

.....

Date:.....

Note: To be collected by the concerned Gewog Administrative Officer and
return to the concerned Election Dispute Settlement Body.